

WYDZIAŁ HISTORYCZNY Uniwersytetu Gdańskiego

Fot. Biuro Promocji UG

Przyszłość to historia, tylko jeszcze nie przeżyta.

Przeżyj z nami swoją przyszłość, wybierz Wydział Historyczny

Fot. Anna Sobecka

Spis treści

Dziekan i zespół prodziekański	4
Wydział Historyczny – Arkadiusz Janicki	5
Od światła do labiryntu. Humanistyka pełna pasji - Tarzycjusz Buliński	8
Nowe otwarcie po trudnym czasie pandemii - Anna Sobeca	9
Sloty, algorytmy i liczba N. Zarządzanie działalnością naukową w obliczu zmian - Anna Mazurkiewicz	11
Jeden Wydział, trzy Instytuty. Dyrektorzy o wyzwaniach i kierunkach rozwoju	13
Wizja Instytutu Historii Sztuki - Małgorzata Omilanowska	14
Instytut Historii – wyzwania na przyszłość - Michał Kosznicki, Aleksandra Girsztowt	15
Instytut Archeologii i Etnologii UG – dwa w jednym - Marcin Wąs	16
Instytut Historii	17
Instytut Archeologii i Etnologii	19
Instytut Historii Sztuki	21
Administracja Wydziału Historycznego	23
Biuro Dziekana Wydziału Historycznego UG	24
Dziekanat Wydziału Historycznego UG	25
Siedem kierunków, dziesięć specjalności - tyle możliwości!	26
Historia. Specjalność: Nauczycielska	37
Historia. Specjalność: Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją	28
Historia. Specjalność: Historia w przestrzeni medialnej	29
Historia. Specjalność (studia magisterskie): Współczesne muzeum	31
Krajoznawstwo i turystyka historyczna	32
Niemcoznawstwo	33
Religioznawstwo	34
Archeologia	35
Etnologia	36
Historia sztuki	37

Młodość i pasja. Doktoranci na Historycznym -----	38
Pozytywnie zakręcenii. Koła na Historycznym -----	46
Naukowe Koło Historyków -----	47
Koło Naukowe Antropologów „Arcana”-----	48
Koło Naukowe Studentów Archeologii -----	49
Studenckie Koło Naukowe Archeologii Śródziemnomorskiej -----	50
Koło Naukowe Historii Sztuki-----	51
Koło Naukowe Religioznawców -----	52
Naukowe Koło Doktorantów Historii -----	53
„Kronika czasu pandemii”. Wywiad z Damianem Laskowskim, autorem zwycięskiego felietonu -----	54
Otwarcii i nieszablonowii. Inicjatywy na Historycznym -----	56
Bałtyckim archeoszlakiem - Karolina Czonstke, Bartosz Świątkowski-----	57
Współpraca Wydziału Historycznego UG z University of Cambridge - Anna Sobecka -----	58
International Border Studies Center, UG - Anna Mazurkiewicz -----	59
Podcast historyczny „poGADAMY o historii” - Anna Siekierska-----	61
Waterworks!, czyli archeologiczno-historyczna gra komputerowa - Wacław Kulczykowski-----	62
Razem o ciekawych faktach z przeszłości. Współpraca Radia Gdańsk i Instytutu Historii UG - Marzena Bakowska-----	63
Słownik Biograficzny Historyków Uniwersytetu Gdańskiego - Zbigniew Opacki -----	64
Czasopisma Wydziału Historycznego -----	65

Opracował: Wacław Kulczykowski

Gdańsk 2021

Dziekan i zespół prodziekański

Badając przeszłość wkraczamy w przyszłość

Dziekan oraz zespół prodziekański Wydziału Historycznego. Od lewej: dr hab. Tarzycjusz Buliński, prof. uczelni, dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. uczelni, dr hab. Arkadiusz Janicki, prof. uczelni (dziekan Wydziału), dr Anna Sobecka.

Fot. Wacław Kulezykowski

dr hab. Arkadiusz Janicki, prof. uczelni

Dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

Fot. Anna Lemke

Wydział Historyczny to ocean możliwości związanych z różnorodnością dyscyplin naukowych, kierunków studiów i specjalności funkcjonujących w ramach jednej spójnej organizacji. Tworzy go 85 pracowników naukowych oraz 12 pracowników administracyjnych. W skład Wydziału Historycznego wchodzi trzy Instytuty: Instytut Historii, Instytut Historii Sztuki oraz Instytut Archeologii i Etnologii. Pracownicy naukowci zatrudnieni na Wydziale Historycznym reprezentują cztery dyscypliny naukowe: Historię, Archeologię, Nauki o Sztuce oraz Nauki o Kulturze i Religii. W ramach poszczególnych instytutów realizowanych jest 7 kierunków studiów na studiach pierwszego stopnia i 5 kierunków na studiach drugiego stopnia. Są to: *archeologia, etnologia, historia, historia sztuki, krajoznawstwo i turystyka historyczna, religioznawstwo, niemcoznawstwo*. Pięć pierwszych z wymienionych kierunków posiada akredytację Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Na Wydziale Historycznym prowadzone są również studia trzeciego stopnia w ramach Studiów Doktoranckich Historii, Historii Sztuki i Archeologii, a od dwóch lat stopień doktora można uzyskać w ramach Szkoły Doktorskiej UG. Na Wydziale Historycznym są również prowadzone studia podyplomowe, m.in.: *Gedanistyka, Historia Sztuki, Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu Morza Bałtyckiego*. Na wszystkich kierunkach,

stopniach i trybach nauczania razem z doktorantami i słuchaczami studiów podyplomowych w roku akademickim 2020/21 studiowało ok. 1200 osób.

Ze względu na przedmiot badań i zakres działalności Wydział Historyczny pełni niezwykle ważną rolę i misję nie tylko w ramach Uniwersytetu Gdańskiego, ale również dla całego społeczeństwa. Kornel Filipowicz napisał kiedyś, że *człowiek umiera dwa razy: raz w świadomości własnej, drugi – w pamięci innych ludzi. I dopiero ta druga śmierć jest ostateczna*. Wielu studentów wybierających kierunki studiów prowadzone na naszym wydziale kieruje się właśnie takim poczuciem misji. Ocalić przeszłość od zapomnienia, zachować dla przyszłych pokoleń wiedzę o dokonaniach przodków, nie dopuścić do ostatecznej śmierci tych, którzy żyli, działali i tworzyli dla dobra swoich bliskich, całego społeczeństwa, Polski i ludzkości. Ta misja oraz zasady humanizmu i tolerancji a także dążenie do poznania prawdy jest drogowskazem naszych przyszłych działań ukierunkowanych na rozwój.

Rozwój Wydziału zależy od zaangażowania i osiągnięć pracowników i jest możliwy tylko wtedy, kiedy Wydział traktowany jest jako dobro wspólne, a nauczanie nie jest tylko uciążliwym dodatkiem do właściwej pracy naukowej. Zawsze będą istniały rozbieżności w ocenie tego, jakie relacje zachodzić powinny pomiędzy badaniami naukowymi pracowników a ich działalnością dydaktyczną. Zawsze będą występowały rozbieżności w ocenie tego, co jest podstawową rolą uczelni – tworzenie wiedzy i poszukiwanie prawdy, a nauczanie na dalszym planie *versus* nauczanie z badaniami naukowymi w tle. Osobiście przyszłość Wydziału widzę w zachowaniu właściwych proporcji między obu tymi zadaniami z nieco większym naciskiem na nauczanie, gdyż to ono warunkuje nasze funkcjonowanie w murach uczelni. Nacisk na jakość kształcenia i atrakcyjna oferta dydaktyczna procentują większą liczbą studentów, a to zwiększa poczucie bezpieczeństwa pracowników, umożliwia realizowanie własnych pomysłów badawczych i pozwala na zatrudnianie nowych specjalistów. Jestem pewien, że umiędzynarodowienie oferty dydaktycznej, a także intensyfikacja współpracy naukowej naszych pracowników z badaczami z innych krajów przyniosą oczekiwane efekty. Dlatego też w naszych działaniach, kładziemy nacisk na umiędzynarodowienie badań i rozwijanie współpracy międzynarodowej, pozyskiwanie grantów i rozwijanie badań naukowych mających wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze.

Większość studentów Wydziału Historycznego to osoby pochodzące z Trójmiasta, Pomorza i Polski Północnej. Ich zainteresowanie historią regionu jest niejako naturalne i oczywiste, więc staramy się tę ciekawość pogłębiać, dostarczając specjalistycznej wiedzy, angażować w badania i podkreślać *genius loci* Gdańska. Przyciągamy również studentów z pozostałych regionów kraju, dla których już sam fakt „morskości” Gdańska jest wystarczającym argumentem przemawiającym za wyborem właśnie Wydziału Historycznego na Uniwersytecie Gdańskim jako miejsca studiów. Portowy charakter miasta, jego piękna, długa i intrygująca historia, a także obfitość zabytków i instytucji kultury, to także wielki potencjał i kapitał, który staramy się pielęgnować i rozwijać.

Dążymy do tego, żeby na Wydziale Historycznym studiowały osoby z pasją i poczuciem misji, żeby wybór kierunku studiów dokonywany był świadomie, a nie przypadkowo. Jako kadra akademicka zapewniamy merytoryczny i humanistyczny *background*, licząc, iż w pełni zostanie on wykorzystany w życiu zawodowym naszych absolwentów. Wśród naszych absolwentów mamy wybitnych polityków na szczeblu europejskim, krajowym, lokalnym, znanych samorządowców, prezesów dużych firm, prywatnych przedsiębiorców. Mamy w swojej ofercie kierunki studiów, których ukończenie daje niemal pewność osiągnięcia dobrze płatnej pracy (niemcoznawstwo, archeologia), gwarantujących przyzwoite zarobki i wielką satysfakcję z wykonywanej pracy (historia, historia sztuki, etnologia, krajoznawstwo i turystyka historyczna) lub które zapewniają duchowy kompas ułatwiający zrozumienie otaczającej nas rzeczywistości (religioznawstwo). Kształcąc studentów na powyższych kierunkach, zapewniamy im grono wybitnych naukowców, nowoczesny i stale udoskonalany program studiów, możliwość realizacji swoich pasji i zainteresowań badawczych, a także wyjątkową atmosferę studiów na Wydziale Historycznym. Nasza oferta kształcenia jest nieustannie modyfikowana ze względu nie tylko na rosnące potrzeby rynku pracy, ale też na coraz większe oczekiwania studentów.

Pracownicy Wydziału Historycznego także aktywnie włączają się w badania historyczne dotyczące dziejów miasta Gdańsk i całego regionu, prowadzą tu badania archeologiczne oraz opisują i interpretują dzieła sztuki. Wykorzystujemy atuty związane z położeniem geograficznym, historią i dziedzictwem Gdańsk kładąc nacisk na te zagadnienia w programach studiów, w badaniach terenowych i w nawiązywaniu współpracy z różnymi instytucjami, takimi jak Europejskie Centrum Solidarności, Muzeum Emigracji, Muzeum II Wojny Światowej. Nowy impuls do wyeksponowania specyfiki Gdańsk dało utworzenie konsorcjum sześciu nadmorskich uczelni w Europejskim Uniwersytecie Nadmorskim, w ramach którego Gdańsk będzie współpracował z uczelniami w Kadyksie, Breście, Kilonii, Splicie i Malcie. Liczymy w przyszłości na przyciągnięcie na Wydział Historyczny studentów z tych uczelni, nawiązanie intensywnej współpracy między pracownikami akademickimi oraz na uruchomienie wspólnych kierunków studiów nastawionych na silny związek z tematyką morską i nadmorską.

Staramy się nieustająco ewolucyjnie reformować nasz Wydział. Mając w świadomości prawdziwości słów Józefa Ignacego Kraszewskiego, według których co do zasady ludzie boją się zmian, nawet jeśli są to zmiany na lepsze. Jednak parafrazując słowa Oscara Wilde'a, mogę stwierdzić, że zmiana, która nie jest kontrowersyjna, nie jest godna miana zmiany. Wiemy, że to, co było wystarczająco dobre wczoraj, nie jest już wystarczająco dobre dzisiaj i w przyszłości. Dlatego unowocześniamy metody nauczania, wprowadzamy najnowsze technologie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, wyznaczamy sobie kierunki zmian (umiędzynarodowienie, interdyscyplinarność, bezkompromisowość w badaniach naukowych) i dążymy do ich realizacji mimo wirów i raf.

dr hab. Tarzycjusz Buliński, prof. uczelni

Prodziekan ds. Jakości Kształcenia

Od światła do labiryntu. Humanistyka pełna pasji

Fot. Waclaw Kulczykowski

Wydział Historyczny jest wyjątkowy na mapie uczelni. To jeden z mniejszych wydziałów UG, usytuowany w dwóch historycznych gmachach uczelni, z których każdy ma swój własny, niepowtarzalny urok. Pierwszy to budynek na kampusie w Oliwie, będący areną strajków studenckich w stanie wojennym, reprezentujący wyobrażenie nowoczesności z lat 70. zeszłego wieku – prosty, funkcjonalny, pełen światła. Drugi to gmach w sercu Starego Miasta, przy ul. Bielańskiej, niepowtarzalny kompleks architektoniczny składający się z kilku budynków wzniesionych na przestrzeni 400 lat. Jego wnętrze stanowi istny labirynt, pełen korytarzy,

zaułków, przybudówek i nieoczekiwanych znalezisk. I takie

są studia na Wydziale Historycznym. Z jednej strony dają nowoczesne, kompleksowe narzędzia do zrozumienia współczesnego świata, czy to w oparciu o wiedzę dotyczącą przeszłości (archeologia, historia, historia sztuki, krajoznawstwo i turystyka historyczna), czy o wiedzę dotyczącą innych ludów, kultur i wierzeń (etnologia, religioznawstwo, niemcoznawstwo). Z drugiej strony nasze studia oferują podróż po samym sobie, wyprawę w poszukiwaniu własnych pasji i swojego indywidualnego rozwoju, którego kierunek nierzadko zaskakiwał naszych studentów i wykładowców. I to jest właściwe bogactwo studiowania na naszym Wydziale. Jakości tego kształcenia nie mierzy się liczbą pozytywnych ocen zajęć w ankietach studenckich, owocną współpracą z instytucjami zewnętrznymi w zakresie kształcenia czy aktywnym udziałem studentów we wszystkich wydziałowych organach. To wszystko jest ważne i o to wszystko dbamy. Ale prawdziwa jakość studiowania wyraża się w tych dwóch punktach – będących niczym dwa budynki wydziału – w zdobywaniu wiedzy o świecie oraz wiedzy o sobie i swoich pasjach. Dobra humanistyka jest ich harmonijnym połączeniem. Studia u nas to umożliwiają. Jesteśmy małym wydziałem i to jest naszą zaletą. Grupy zajęciowe są stosunkowo niewielkie, wykładowcy i studenci dobrze się znają, prowadzą wiele wspólnych działań przekraczających ramy obowiązkowych zajęć. Jakość naszego kształcenia wykuwa się w rozmowie i interakcji, a nasze studia zapewniają szeroką gamę ich praktykowania – od wypraw do kultur plemiennych czy tradycyjnych (etnologia), wykopalisk sięgających czasów prehistorycznych czy starożytności (archeologia), poprzez poszukiwania różnych wersji prawdy w źródłach, dokumentach, ale i nowoczesnych mediach (historia), podróże po słynnych miastach, twórcach i dziełach sztuki (krajoznawstwo i turystyka historyczna, historia sztuki), aż po wyjazdy do Niemiec (niemcoznawstwo) i spotkania z przedstawicielami różnych wyznań (religioznawstwo). I właśnie ta otwartość i różnorodność jest naszą zaletą.

dr Anna Sobecka

Prodziekan ds. Studentów i Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym

Nowe otwarcie po trudnym czasie pandemii

Fot. Waław Kulczykowski

Ostatnie trzy semestry były czasem trudnym zarówno dla studentów, jak i dla wykładowców i władz uniwersyteckich. Rozpoczynając tę kadencję, mieliśmy świadomość, że sytuacja związana z pandemią COVID-19 uniemożliwia często studentom normalne funkcjonowanie. Poczucie zagrożenia chorobą, powrót do domów rodzinnych, utrudnienia w przemieszczaniu się, a także ograniczony dostęp do archiwów i bibliotek, praktyk zawodowych i możliwości zarobkowania to dla wielu studentów Wydziału Historycznego poważne wyzwanie. Część studiujących nie ma dostępu do odpowiedniego sprzętu czy szybkiego internetu, dlatego Wydział starał się w miarę możliwości wspierać studentów m.in. przez zakup kamer, które można było

wypożyczyć na czas sesji egzaminacyjnej. Priorytetem dla nas było to, by nikt nie czuł się w jakikolwiek sposób wykluczony i pozostawiony sam z problemami. Dlatego w razie potrzeby oferujemy kontakt z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnością i nowym Centrum Wsparcia Psychologicznego UG. Mam świadomość, że przez fakt, iż dyżury dziekańskie odbywają się online, nie wszystkie problemy, z którymi borykają się studenci, docierają do nas. W obecnej sytuacji obowiązki wszystkich prodziekanów odpowiedzialnych za sprawy studenckie są bardziej skomplikowane niż kiedykolwiek, wymagające jeszcze większej empatii i uważności.

Cieszy mnie każda forma działania studentów. Dbamy nie tylko o profesjonalnie i bezpiecznie prowadzone online zajęcia, ale także o niezwiązane z programem studiów aktywności. Mimo trudnej sytuacji staraliśmy się motywować studentów zarówno indywidualnie, jak i w grupach zajęciowych oraz kołach naukowych. W tym roku po raz pierwszy zorganizowaliśmy dla studentów konkurs na krótką formę pisarską pt. „Kronika roku pandemii”, a zwycięzca otrzymał nagrodę finansową, a także możliwość opublikowania swego tekstu na łamach czasopisma naukowego „Studia Historica

Gedanensia”. Staramy się też intensywniej komunikować ze studentami za pośrednictwem strony internetowej, m.in. nagrywając filmy o poszczególnych zakładach, żebyśmy po upragnionym chyba przez wszystkich powrocie do zajęć audytoryjnych i w terenie łatwiej mogli wrócić do wspólnotowych relacji. Mimo trwającego lockdownu kontynuujemy serie wykładów otwartych „Gdańszczanie i ich pasje”, które organizowane we współpracy z Instytutem Kultury Miejskiej dostępne są na stronie WH.

Studenci kierunków prowadzonych na Wydziale Historycznym bardziej chyba niż inni poza kontaktem z wykładowcami i pracą w bibliotece potrzebują dla swego rozwoju i przygotowania prac dyplomowych dostępu do takich instytucji jak zamknięte od dawna archiwa, urzędy, muzea i inne miejsca turystyczne. Mimo ograniczenia dostępności tych jednostek, dzięki dobrej współpracy WH z interesariuszami zewnętrznymi, większości studentów udało się zrealizować praktyki zawodowe. Wiemy, że pandemia ma swoje konsekwencje dla wielu środowisk i branż z naszego społecznego otoczenia, dlatego chcielibyśmy wesprzeć partnerów i przyszłych pracodawców naszych absolwentów, by jak najszybciej mogli odbudować grono swoich odbiorców. Niestety ze względu na pandemię studenci etnologii, historii sztuki czy krajoznawstwa i turystyki historycznej nie mogli odbywać tak ważnych dla rozwijania ich kompetencji i umiejętności objazdów oraz badań terenowych. Wdrożyliśmy jednak wirtualne namiastki tych elementów programu studiów.

Wymuszona zmiana sposobu funkcjonowania, poza poczuciem niepewności i ograniczenia wolności, ma też pewne aspekty pozytywne, takie jak spowolnienie – mamy więcej czasu na przemyślenia. Wielu z nas zdało sobie sprawę, jak trudno funkcjonować bez pewnych rytuałów, bez kultury dialogu z innym w bezpośredniej relacji. To dobra prognoza na przyszłość. Po rosnącym obecnie zainteresowaniu programem wymiany Erasmus możemy mieć nadzieję, że przyszły rok akademicki będzie już ważnym etapem na nowej drodze rozwoju WH.

Mam nadzieję, że po wakacjach wrócimy na kampus i do wyremontowanego budynku na Bielańskiej, a stamtąd ruszymy do muzeów i galerii oraz na badania terenowe. Docenimy, że mamy możliwość kontaktu z wielowiekowym dziedzictwem Gdańska, a także ze sobą nawzajem, i będziemy rozmawiać o historii, kulturze i wszystkim, co sprawia, że jesteśmy humanistami. Chcemy, by budynek WH na terenie Starego Miasta, na Bielańskiej, stał się centrum życia akademickiego – miejscem, w którym studenci będą aktywnie współtworzyć wspólnotę Uniwersytetu Gdańskiego.

dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. uczelni

Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej

Sloty, algorytmy i liczba N. Zarządzanie działalnością naukową w obliczu zmian

Fot. Waclaw Kulczykowski

Zadania prodziekana ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej obejmują nadzór, koordynację i reprezentację Wydziału Historycznego w zakresie kompetencji i zadań powierzonych przez dziekana Wydziału Historycznego. Najczęściej, choć nie zawsze, funkcje prodziekanów korespondują z zakresem zadań prorektorów. W przypadku prodziekana ds. badań naukowych na WH w kadencji 2020–2024 – dr hab. Anny Mazurkiewicz, prof. uczelni, zakres kompetencji obejmuje obszary podlegające dwóm prorektorom: prof. dr. hab. Wiesławowi Laskowskiemu oraz dr hab. Annie Marii Jurkowskiej-Zeidler, prof. uczelni. Wspierając dziekana Wydziału Historycznego i realizując wyznaczone przez niego zadania, prodziekan ds.

badań naukowych i współpracy międzynarodowej jednocześnie realizuje cele wyznaczone przez prorektorów, uczestniczy w konsultacjach, jest członkiem komisji i przygotowuje adekwatne raporty dotyczące sytuacji na Wydziale. W tym celu niezbędna jest współpraca m.in. z Senacką Komisją ds. Nauki i Komisją ds. Umiejdzynarodowienia, Radą Biblioteczną czy Kolegium Redakcyjnym Wydawnictwa UG.

Jednym z najważniejszych elementów w codziennej pracy prodziekana ds. badań naukowych, w ramach zadań określonych jako „nadzór nad organizacją i koordynowaniem prac w zakresie badań naukowych, a w szczególności nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymaniem potencjału badawczego Wydziału Historycznego” jest bliska współpraca z radami dyscyplin naukowych (RDN) funkcjonujących na Wydziale Historycznym (RND Historia; RND Archeologia) oraz współtworzonych przez pracowników Wydziału Historycznego (RND Nauki o Kulturze i Religii; RND Nauki o Sztuce). Wśród obowiązków dotyczących nadzoru nad organizacją i koordynowaniem prac w zakresie naukowej współpracy z zagranicą niezbędna jest sprawna komunikacja i bliska współpraca z czterema koordynatorami programu Erasmus na naszym Wydziale. Każda z dyscyplin ma własnego

koordynatora. W zakresie organizacji mobilności zagranicznych niezbędna jest także bliska współpraca z uniwersyteckim Biurem Współpracy Międzynarodowej.

Praca prodziekana to przede wszystkim pomoc dziekanowi w zarządzaniu pracami na Wydziale w wyznaczonym przez niego zakresie. W praktyce, codzienna praca skupia się na zbieraniu i opracowywaniu danych, pisaniu sprawozdań, udziale w posiedzeniach komisji i rad, tworzeniu planów wydarzeń naukowych i dystrybucji informacji wśród pracowników (granty, stypendia, szkolenia), które mają służyć rozwijaniu potencjału naukowo-badawczego na Wydziale. Bez pomocy i wsparcia ze strony pracowników administracji na Wydziale żadne z tych działań nie byłyby efektywne.

Największym wyzwaniem stojącym przed zespołem dziekańskim w 2021 r. jest przygotowanie Wydziału do ewaluacji działalności naukowej. Ewaluacja przeprowadzana w ramach dyscyplin naukowych (nie Wydziału) obejmuje trzy kryteria: działalność naukową, efekty finansowe oraz wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Ewaluacja dotycząca lat 2017–2021 po raz pierwszy przeprowadzona będzie w oparciu o system slotowy (kryterium pierwsze). Oznacza to, że każdy pracownik naukowy i naukowo-dydaktyczny posiada ograniczoną liczbę publikacji, które zostaną poddane ocenie (maksymalnie 4). Ocena parametryczna w ramach kryterium I oparta jest na wyliczeniach algorytmicznych. W kryterium II – na wysokości środków finansowych przyznanych na realizację projektów badawczych (oraz uzyskanych w wyniku komercjalizacji). W przypadku III kryterium punktacja stanowi średnią arytmetyczną oceny eksperckiej. Na początku 2022 roku ocena zostanie dokonana przez System Ewaluacji Dorobku Naukowego (SEDN), który określi naszą kategorię na podstawie danych pobranych z Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN) oraz systemu POL-on (zintegrowany system informacji o nauce polskiej i szkolnictwie wyższym).

Dzięki wysiłkom zespołu dziekańskiego poprzedniej kadencji (2016–2020) przygotowania do ewaluacji są dalece zaawansowane. Wszyscy pracownicy Wydziału posiadają międzynarodowe numery identyfikacji ORCID, profile w Bazie Wiedzy UG, na bieżąco uzupełniają swój zbiór publikacji w celu monitorowania poziomu oceny bibliometrycznej. Stawka w procesie ewaluacji jest bardzo wysoka, bowiem od jej wyniku zależą uprawnienia do prowadzenia studiów, szkół doktorskich, nadawania stopni i tytułów, a także stopień finansowania, który jednostki naukowe otrzymują z budżetu państwa. Chociaż zasady oceniania dorobku naukowego budzą wiele słów uzasadnionej krytyki, mobilizacja pracowników naszego Wydziału, aby uzyskać jak najlepszy wynik, jest imponująca. Warto przypomnieć, że w poprzedniej ocenie parametrycznej nasz Wydział zdobył kategorię A i znalazł się w gronie najlepszych w Polsce.

Jeden Wydział, trzy Instytuty.
Dyrektorzy o wyzwaniach i kierunkach
rozwoju

prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska

Dyrektor Instytutu Historii Sztuki

Wizja Instytutu Historii Sztuki

Najbliższe lata dla Instytutu Historii Sztuki będą czasem przygotowania programu i rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku. Chcemy uruchomić ścieżkę dydaktyczną pozwalającą na zdobycie praktycznych umiejętności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, a więc nie tylko wiedzy teoretycznej, lecz także praktycznej oraz prawnej i organizacyjnej. Okres pandemii i trudności w organizowaniu praktyk zawodowych opóźniły wdrażanie tego projektu, ale w przyszłym roku akademickim powinno się udać.

Pracownicy instytutu to nie tylko uczeni realizujący swoje indywidualne projekty badawcze. To także zespół angażujący się w projekty ważne dla miasta i regionu. Od wielu lat nasi historycy sztuki współpracują przy konserwacji zespołu zabytków kościoła Mariackiego w Gdańsku i przed nimi kolejny etap tych działań. Kończone są prace, zainicjowane jeszcze przez prezydenta Pawła Adamowicza, nad *Atlasem architektury Gdańska*, który powinien ukazać się w przyszłym roku. W tym roku wystartował nowy projekt koordynowany przez prof. Tomasza Torbusa, realizowany we współpracy z Instytutem Herdera w Marburgu i uczonymi z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, polegający na przeprowadzeniu nowej inwentaryzacji zabytków na terenie dawnych Prus Wschodnich i w efekcie – opublikowaniu kolejnego tomu serii *Dehio-Polska*. We wszystkie te zadania angażują się nie tylko pracownicy, ale też nasi studenci, absolwenci i doktoranci. Prowadzona od lat polityka zachęcania naszych uczniów do podejmowania w pracach seminaryjnych i dyplomowych tematów związanych ze sztuką regionu owocuje możliwością wykorzystania wyników ich badań w tego rodzaju przedsięwzięciach.

Najbliższe lata przyniosą też realizację kolejnych projektów naukowo-wystawienniczych. Dzięki dobrej współpracy z muzeami – przede wszystkim Narodowym, Gdańskim, Sopotu i Gdyni – od lat nasi pracownicy angażowani są jako kuratorzy czy autorzy katalogów ważnych, opartych na badaniach naukowych, wystaw historycznych i artystycznych.

dr hab. Michał Kosznicki, prof. uczelni

Dyrektor Instytutu Historii

Instytut Historii – wyzwania na przyszłość

Truizmem jest stwierdzenie, że każda instytucja naukowo-dydaktyczna musi iść z duchem czasów, dostosowując swoje struktury i kierunki działań badawczych oraz edukacyjnych do wyzwań współczesności. Nie inaczej jest z Instytutem Historii UG, który rozpoczął drugie półwiecze swojego istnienia. Świadomość nieuchronności pewnych zmian mobilizuje dyrekcję IH i pracowników do poszukiwań najbardziej optymalnych rozwiązań. Pośród najważniejszych spraw do rozwiązania w najbliższej perspektywie czasowej można wymienić:

- przebudowę organizacyjną wewnętrznej struktury instytutu, wynikającą zarówno ze zmian pokoleniowych, jak i z dostosowań do nowych regulacji prawnych, powstałych na szczeblu ogólnokrajowym oraz uczelnianym,
- utrzymanie dotychczasowej, wysokiej pozycji naukowej dyscypliny historia w kolejnych procesach

ewaluacyjnych i dalsze budowanie marki gdańskiego środowiska historycznego,

- zwiększanie umiędzynarodowienia relacji naukowych przez publikowanie w zagranicznych czasopismach i udział w międzynarodowych konferencjach, a także samego procesu kształcenia w ramach np. wymian naukowych, wyjazdów studyjnych, kształcenia w języku angielskim,
- intensyfikację prac nad uatrakcyjnieniem oferowanych kierunków studiów i specjalizacji zawodowych, zwłaszcza tych, które dopiero budują swoją markę, np. krajoznawstwo i turystyka historyczna czy „najmłodsze dziecko” kierunku historia – specjalizacja historia w przestrzeni medialnej, łącząca wiedzę historyczną z warsztatem dziennikarskim i umiejętnościami popularyzatorskimi,
- rozbudowę relacji z partnerami zewnętrznymi, takimi jak placówki oświatowe, archiwa, muzea i pozostałe instytucje kultury, organizacje turystyczne i zawieranie z nimi kolejnych umów,
- cyfryzację procesu kształcenia przez wprowadzanie nowych technologii oraz przedmiotów opierających się na nich, tak aby wyposażyć absolwentów w umiejętności niezbędne do efektywnego startu w życie zawodowe,
- popularyzację badań historycznych prowadzonych w IH przez zwiększenie aktywności pracowników w mediach, przestrzeni społecznej itp.,
- utrzymanie relacji z emerytowanymi pracownikami Instytutu i korzystanie z ich wiedzy np. przez organizowanie gościnnych wykładów, udział w seminariach itp.

Można mieć nadzieję, że realizacja powyższych postulatów w ciągu najbliższych lat pozwoli wzmocnić solidne fundamenty uniwersyteckiej historii. Wiele w tej kwestii jak zawsze będzie zależało od determinacji, aktywności i zaangażowania samych pracowników instytutu.

dr hab. Marcin Wąs, prof. uczelni

Dyrektor Instytutu Archeologii i Etnologii

Instytut Archeologii i Etnologii UG – dwa w jednym

Instytut Archeologii i Etnologii jest jedną z najmłodszych jednostek w strukturze naszej uczelni i zarazem Wydziału Historycznego. Został powołany do życia w 2012 r. jako fuzja dwóch kierunków studiów i dyscyplin: rozwijającej się od 2004 r. archeologii i działającej od 2010 r. etnologii. Wówczas było to „małżeństwo z rozsądku” odwołujące się m.in. do wzorca, jakim jest Instytut Archeologii i Etnologii PAN, ale przede wszystkim do bliskiej relacji z uwagi na podmiot naszych usiłowań badawczych, którym jest człowiek i jego kultura. Także dzisiaj wydaje nam się to elementem spajającym obie dyscypliny w jednym instytucie – nie zważając na obowiązujące klasyfikacje nauk, niezgrabnie narzucane podziały czy ministerialne dyrektywy. *E pluribus unum!*

Motto z Wielkiej Pieczęci Stanów Zjednoczonych nie jest tu przypadkowe. To właśnie w tradycji amerykańskiej nauki archeologia jest pojmowana jako

„antropologia przeszłości”. Nasze dyscypliny, przenikając się i uzupełniając, funkcjonują w niezwyklej symbiozie. Bogactwo i różnorodność kultur istniała i istnieje wszędzie tam, gdzie swój świat tworzyli ludzie przed wiekami i gdzie budują go także dzisiaj. Te z mroków odległej przeszłości, wyciągają na światło archeolodzy z zakładów archeologii pradziejów, śródziemnomorskiej, średniowiecza i nowożytności. Kulturową mozaikę współczesności pokazują zaś etnologzy i antropolodzy kulturowi. Światy kultur minionych i światy kultur żywych to podstawowe składniki „naukowego tortu”, którym zgodnie się dzielimy w Instytucie Archeologii i Etnologii.

**Różne obszary, epoki i tematyka badań
– to, co nas łączy, to Historyczny**

Instytut Historii

Fot. Biuro Promocji UG

Instytut Historii

Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego jest rówieśnikiem całego Uniwersytetu, gdyż jako jednostka organizacyjna rozpoczął swoje istnienie w 1970 roku. Nie oznacza to, że Instytut powstał, używając historycznej nomenklatury, „na surowym korzeniu”. Historycy współtworzyli gdańską Wyższą Szkołę Pedagogiczną od początku jej istnienia, pracując naukowo-dydaktycznie w ramach stopniowo rozrastającego się Zespołu Katedr Historii. W latach 70-tych i 80-tych XX wieku, swoisty i niepowtarzalny charakter naukowo-dydaktyczny i intelektualny Instytutu nadało grono nieprzeciętnych badaczy, którymi przez ponad 17 lat, jako dyrektor Instytutu, kierował prof. dr hab. Roman Wapiński.

Dzisiejsza rzeczywistość Instytutu Historii to wspaniały zespół 43 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 11 profesorów tytularnych. Pracownicy Instytutu zgrupowani są w dziesięciu zakładach, które są najmniejszymi wspólnotami badawczymi, zrzeszającymi naukowców o podobnych zainteresowaniach historycznych. W kilku zdaniach nie sposób opisać wszystkich kierunków badań prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii. Obejmują one wszystkie epoki historyczne, a w wymiarze przestrzennym odnoszą się zarówno do dziejów ojczystych, jak i dziejów powszechnych. W gronie pracowników Instytutu znajdziemy całe spektrum badaczy przeszłości – nie tylko starożytników, mediewistów czy nowożytników, ale i historyków religii, metodologów czy też dydaktyków historii. Warto jednak podkreślić, że szczególne miejsce w działalności naukowej pracowników IH zajmują prace nad dziejami Gdańska, Pomorza, i ziem położonych nad Morzem Bałtyckim. Prowadzone w IH badanie gedanistyczne i pomeranistyczne są od wielu lat znakiem jakości gdańskiego środowiska historycznego. O potencjale naukowym Instytutu Historii świadczy fakt, że jako największy Instytut na Wydziale Historycznym w decydujący sposób przyczynił się do uzyskania przez macierzysty wydział kategorii A w parametryzacji z 2013 oraz 2017 roku.

Charakteryzując Instytut Historii trzeba także wspomnieć o drugim, obok badań naukowych, obszarze aktywności tj. dydaktyce. Instytut jest „domem” dla czterech kierunków kształcenia: historii, religioznawstwa, krajoznawstwa i turystyki historycznej oraz niemcoznawstwa (kierunek realizowany we współpracy z Instytutem Germanistyki). Każdy z kierunków ma swoją specyfikę, gromadzi studentów o różnych zainteresowaniach i oczekiwaniach oraz odmiennych wizjach przyszłego życia zawodowego. Mając świadomość tych wyzwań pracownicy IH na przestrzeni ostatnich lat wypracowali oryginalne ścieżki kształcenia na poszczególnych kierunkach, systematycznie je udoskonalają i dostosowują do wymagań, błyskawicznie się zmieniającej, rzeczywistości.

dr hab. Michał Kosznicki, prof. uczelni

Instytut Archeologii i Etnologii

Fot. Anna Sobecka

Instytut Archeologii i Etnologii

W przyszłość z przeszłością – Archeologia na UG

Naturalnym wydaje się skojarzenie, że kierunki rozwoju uniwersyteckiej archeologii w Gdańsku powinny być odzwierciedleniem szczególnej więzi Pomorza w minionych wiekach i tysiącleciach z Morzem Bałtyckim i położonymi wokół niego regionami. W istocie tak jest, bowiem zagadnienia, które wiążą się z odległą przeszłością Pomorza Gdańskiego, stanowią wyróżniający się element naszej badawczej aktywności. Sprzyja temu m.in. fakt, że wiele z podejmowanych przez nas tematów nie było dotychczas przedmiotem badań archeologicznych. Chcemy coraz szerzej wykorzystywać potencjał problemów badawczych dotyczących tej odległej i tej bliskiej przeszłości naszego regionu. Zwłaszcza, że większość z nich, tylko pozornie zdaje się mieć lokalny zasięg i znaczenie! Wszak już sam Gdańsk jest mikrokosmosem Europy sprzed wieków, co szczególnie barwnie ukazuje nam właśnie archeologia... Także ta realizowana przez naszych naukowców.

Zainteresowania odległą przeszłością Pomorza Gdańskiego, nie kolidują z naszymi celami o znacznie szerszym zasięgu. Od samego bowiem początku istnienia Instytutu Archeologii (tj. od 2008 roku, a wcześniej od 2004 roku Zakładu) prowadzimy badania w różnych regionach naszego kraju oraz poza jego granicami, na stanowiskach z różnych epok i kręgów kulturowych. Biorąc pod uwagę stosunkowo krótki czas istnienia naszej dyscypliny w ramach UG, lista naszych aktywności poza granicami Polski jest dosyć długa: Turcja, Ukraina, Grecja, Macedonia, Egipt, Iran, Dania - to tylko niektóre. Gdy do tego dołączymy listę zainteresowań badawczych i specjalizacji, które charakteryzują pracowników zakładów archeologicznych w IAiE, możemy śmiało stwierdzić, że archeologia na UG zawiera w sobie najważniejsze nurty współczesnej archeologii. Korzystając z tego potencjału nasza uniwersytecka archeologia ma ambicje wnieść swój wkład nie tylko w rozwój gdańskiej humanistyki, ale też stawać się wyróżniającym się ośrodkiem archeologicznym - zarówno w Polsce jak i w strefie bałtyckiej.

Nasze dotychczasowe osiągnięcia są sumą indywidualnych wysiłków niewielkiej, bo tylko kilkunastoosobowej grupy archeologów - ich pasji, determinacji a zwłaszcza chęci poznania, bez której w nauce nie można funkcjonować. Szczególnym owocem naszej działalności są jednak absolwenci studiów archeologicznych. Mierząc się na co dzień z trudną rolą dydaktyków akademickich, wyjątkową satysfakcją – nie mniejszą od sukcesów naukowych – dają nam studenci, a zwłaszcza Ci którzy „złapali bakcyła” na archeologię. Nasze relacje ze studentami są bowiem szczególne w skali uniwersytetu – mamy ze sobą kontakt niemal przez cały rok, spędzając często wspólnie wakacje i oddając się trudowi wykopalisk. Nie można przy tym pominąć pozornie nieistotnej obserwacji: tylko archeologia daje studentowi szansę zobaczenia profesora „przy łopacie”. To buduje szczególną relację i jest jedyną w swoim rodzaju lekcją pokory wobec nauki.

dr hab. Marcin Wąs, prof. uczelni

Instytut Historii Sztuki

Fot. Anna Sobecka

Instytut Historii Sztuki

Jesteśmy jednostką stosunkowo młodą, lecz szybko rozwijającą się. Nasze początki sięgają 1989 r., kiedy to w obrębie Instytutu Historii UG utworzono Zakład Historii Sztuki. Jego pierwszą kierowniczką była prof. dr hab. Teresa Grzybkowska (kierowała nim do 1999 r.) W początkowym okresie zajęcia prowadzili przede wszystkim historycy sztuki spoza Gdańska. 3-letnie stacjonarne studia licencjackie uruchomiono w 1998 r. W latach 2000-2001 funkcję kierownika sprawował dr Waldemar Deluga. W roku akademickim 2001-2002 program studiów został poszerzony o 2-letnie uzupełniające studia magisterskie. Zmiany te zbiegły się z objęciem kierownictwa Zakładu przez prof. dr hab. Konstantego Kalinowskiego. Po jego śmierci w 2002 r. kierownictwo zakładu powierzono dr Andrzejowi Wozińskiemu; kierował nim do 2008 r. W 2008 r. dotychczasowy Zakład stał się Katedrą, natomiast w 2009 r. przekształcono ją w Instytut. Przemiany te nastąpiły w okresie, gdy dyrektorem jednostki była prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska. Ponadto w okresie jej dyktury Instytut otrzymał uprawnienia do nadawania tytułu doktora historii sztuki. W latach 2012-2016 dyrektorem Instytutu był prof. dr hab. Tomasz Torbus. Po upływie jego kadencji dyrektorem została ponownie prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska, która sprawuje ten urząd do dzisiaj. Od 2020 r. mamy swojego reprezentanta we władzach dziekańskich Wydziału Historycznego. Jest nim prodziekan dr Anna Sobecka.

Działalność naukowa Instytutu ukierunkowana jest przede wszystkim na dzieje sztuki Gdańska i obszarów z nim powiązanych historycznie i kulturowo. Bierzymy udział w rozmaitych projektach badawczych, także zagranicznych. Organizujemy konferencje, również międzynarodowe. Od 1992 r. wydajemy specjalistyczny periodyk „Porta Aurea”, w którym publikują swoje prace nasi pracownicy oraz uczeni z innych ośrodków, również spoza Polski; fragmenty swoich prac publikowało tutaj również wielu naszych studentów.

Nasz zespół jest doświadczony, ale ciągle rozwojowy; liczy 15 pracowników. Mamy wspaniałą siedzibę – XVII wieczny (z późniejszymi dodatkami) budynek dawnego Domu Opatów Pelplińskich na Starym Mieście w Gdańsku.

dr hab. Andrzej Woziński, prof. uczelni

Administracja Wydziału Historycznego

Fot. Wacław Kulczykowski, Joanna Pawłowska

Biuro Dziekana Wydziału Historycznego UG

mgr Aneta Plaskiewicz

Nowe wyzwania w nowej strukturze WH

Fot. Waclaw Kulczykowski

Struktura organizacyjna administracji naszego wydziału przeszła gruntowną zmianę, której celem było klarowne wydzielenie zadań związanych z obsługą studentów i doktorantów oraz zadań dotyczących pracowników pracy administracyjnej WH. I tak w październiku 2020 r. została powołana nowa jednostka organizacyjna, tj. Biuro Dziekana WH, stworzona z części kadry administracyjnej dotychczasowego Dziekanatu. Dla niektórych z nas oznaczało to przejście całkiem nowych obowiązków, z którymi nie mieliśmy wcześniej styczności, dla wszystkich zaś wiązało się

ze zmierzeniem z pracą w nowej strukturze pod nowym kierownictwem, co też jest w pewnym sensie nowym wyzwaniem. Jednak wszyscy staraliśmy się patrzeć w przyszłość optymistycznie, ponieważ tym, co zabija w nas chęć rozwoju i zadowolenie z pracy, jest moim zdaniem rutyna.

Niedawno spotkałam się ze stwierdzeniem, iż pracownicy administracyjni to aktorzy drugiego planu, nie zawsze widoczni, nie zawsze zauważani, ale na pewno niezastąpieni. Bo przecież bez wkładu i zaangażowania ludzi na drugim planie nie byłoby nigdy oscarowych produkcji, a taką pracę może wykonywać sprawnie działające zaplecze administracyjne wydziału. Dlatego mamy motywację do szukania ciągle nowych rozwiązań, które mają na celu usprawnienie pracy administracji tak, aby była profesjonalna, przynosiła efekty we współpracy zarówno z pracownikami naukowymi, jak i ze studentami oraz z kontrahentami zewnętrznymi. Ważne też, by wszyscy mieli satysfakcję z dobrze wykonanej pracy. Patrząc wstecz, na funkcjonowanie Biura Dziekana sprzed pół roku, myślę, że udało nam się sprostać nowym wyzwaniom i z każdym kolejnym miesiącem robimy to coraz lepiej. A staje się to możliwe dzięki ekipie ludzi, z którymi mam przyjemność współpracować i tworzyć naszą nową jednostkę. Dużo udało nam się już zrobić, ale też i pracy przed nami niemało. Bo w szerokim rozumieniu uczelnia, a w węższym – wydział to organizacja, która pod względem procesów i procedur administracyjnych jest wciąż żywym organizmem, który ciągle się zmienia, a my musimy nie tylko nadążać za zmianami, ale też czasami je wyprzedzać. Uważam, że siłą organizacji jest umiejętność wykorzystywania w pracy zespołowej atutów poszczególnych osób wchodzących w jej skład. Wierzę, że z zespołem, który tworzą ludzie o różnych charakterach, doświadczeniach i poglądach, umiejący jednak współpracować i się wspierać, nasza jednostka będzie tą zasługującą na „Oscara”.

Dziekanat Wydziału Historycznego UG

mgr Wioletta Urbanek

Fot. Waclaw Kulezykowski

Dziekanat Wydziału Historycznego powstał 1 września 2008 r. To miejsce, do którego każdego dnia kierują się studenci, absolwenci i nauczyciele akademicy. Tutaj pracownicy administracyjni pomagają rozwiązywać sprawy związane z tokiem studiów oraz z obsługą informatyczną i techniczną.

Na Wydziale Historycznym, na 10 kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I, II i III stopnia studiuje ponad 800 studentów i doktorantów.

Pracownicy dziekanatu dokładają wszelkich starań, aby zapewnić pomoc wszystkim studiującym jak i

zainteresowanym studiowaniem na kierunkach: Historia, Archeologia, Etnologia, Historia sztuki, Krajoznawstwo i turystyka historyczna, Niemcoznawstwo, Religioznawstwo oraz na Studiach Doktoranckich Historii, Historii Sztuki i Archeologii.

W dziekanacie studenci mogą uzyskać zaświadczenie o studiowaniu, odebrać i przedłużyć legitymację studencką i doktorancką, złożyć podanie w sprawie toku studiów, uzyskać informacje na temat egzaminów i zaliczeń, a po pomyślnym zdaniu egzaminu dyplomowego, odebrać upragniony dyplom ukończenia studiów wyższych.

Oprócz prowadzenia bieżącej dokumentacji studenckiej i obsługi administracyjnej studentów polskich i zagranicznych, pracownicy dziekanatu zajmują się także przygotowaniem sprawozdań, wprowadzaniem danych do uczelnianego systemu FAST i ogólnopolskiego systemu informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz archiwizacją dokumentów.

Od 1 września 2020 r. w dziekanacie Wydziału Historycznego pracuje pięć osób. Bezpośrednią obsługą administracyjną studentów zajmują się panie: Agnieszka Glejzer i Magdalena Prokop. Pani Anna Krause odpowiada za moduł kształcenia, a pan Patryk Poborski służy pomocą w sprawach techniczno-informatycznych. Pani Wioletta Urbanek, która jest kierownikiem całego zespołu, zajmuje się obsługą administracyjną doktorantów Wydziału Historycznego.

Siedem kierunków, dziesięć specjalności - tyle możliwości!

Fot. Anna Rezulak

Historia

Specjalność: nauczycielska

dr hab. Michał Kosznicki, prof. uczelni

Kształcenie kadr nauczycielskich leżało u podstaw powstania Wyższej Szkoły Pedagogicznej w powojennym Gdańsku. Współczesny Uniwersytet Gdański, jako kontynuator WSP, nadal przykłada dużą wagę do kształcenia zawodowego nauczycieli. Instytut Historii UG od samego początku swojego istnienia kształcił nauczycieli historii (a ostatnio także i wiedzy o społeczeństwie) na różnych poziomach i trybach edukacji uniwersyteckiej. Niestety, procesowi temu nie sprzyjały zmieniające się na przestrzeni ostatnich lat koncepcje kształcenia nauczycieli, często niedopracowane i chaotyczne, które zmuszały szkoły wyższe do szybkich działań adaptacyjnych. Pomimo tych okoliczności kształcenie nauczycieli jest trwałym elementem oferty edukacyjnej Instytutu Historii, a sama specjalność pedagogiczna jest najczęściej wybierana przez studentów.

Efektywne kształcenie nauczycieli nie jest możliwe bez praktyki oraz możliwie jak najszerszego kontaktu studentów ze współczesną szkołą i uczniami. Temu celowi służą zajęcia praktyczne w szkołach ćwiczeń (np. w Szkole Podstawowej nr 92 w Gdańsku czy III Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku), z którymi od wielu lat współpracują pracownicy Zakładu Dydaktyki Historii. Cotygodniowe wizyty w szkole, przygotowywanie i prowadzenie lekcji, wspólne dyskusje i analizy sytuacji lekcyjnych są najwartościowszym i niezastąpionym ogniwem profesjonalnego formowania przyszłych nauczycieli historii.

Na koniec chyba warto postawić fundamentalne pytanie: Jakiego współcześnie chcemy nauczyciela historii wykształcić? Odpowiedź na nie to z pewnością temat na wielogodzinną dyskusję. Gdyby odpowiedzieć jednym zdaniem, to można powiedzieć, że chcemy mądrego, krytycznego, wrażliwego i kompetentnego przewodnika młodych ludzi po świecie przeszłości, ale równocześnie inspirującego ich do twórczego myślenia o przyszłości.

Historia

Specjalność: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją

dr Anna Żeglińska

Prowadzona na I stopniu historii specjalność: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją przygotowuje studentów do pracy w archiwach i instytucjach posiadających zasób archiwalny, jak również pracy w kancelariach współczesnych instytucji.

Realizowany program studiów jest oparty na ustaleniach naukowych z uwzględnieniem w sposób należyty komputeryzacji archiwów i elektronicznego zarządzania dokumentacją. Gwarantuje on absolwentom możliwość uzyskania najwyższych kwalifikacji zawodowych. Zajęcia dydaktyczne uzupełnia dwustopniowa praktyka w wybranych instytucjach, a zajęcia laboratoryjne prowadzone są z wykorzystaniem systemów informatycznych: ZoSIA i EZD RP.

Zintegrowany System Informacji Archiwalnej (ZoSIA)

Dzięki porozumieniu zawartemu z Narodowym Archiwum Cyfrowym w Warszawie od kwietnia 2021 r. studenci korzystają z komputerowej aplikacji ZoSIA. Jest to lustrzane odbicie systemu informatycznego wykorzystywanego przez archiwa i inne instytucje (muzea, fundacje). Każdy student uzyskuje unikalny certyfikat dostępu do systemu ZoSIA, który umożliwia dokonywanie opisu różnorodnych form archiwaliów (dokumentów, akt, map, planów, fotografii, plakatów, nagrań, filmów). Aplikacja została opracowana przez Narodowe Archiwum Cyfrowe na zlecenie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych – odpowiadającej za sprawy archiwów w skali państwa.

Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją EZD RP

Studenci mają zapewniony dostęp do edukacyjnej wersji teleinformatycznego systemu EZD RP, który umożliwia wykonywanie czynności kancelaryjnych, w tym dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw, gromadzenie i tworzenie dokumentacji w postaci elektronicznej. Jest to aplikacja stosowana we wszystkich urzędach administracji rządowej Rzeczypospolitej Polskiej w ramach działań Ministerstwa Cyfryzacji.

Historia

Specjalność: historia w przestrzeni medialnej

dr Waław Kulczykowski

Fot. Bartosz Drażdżyński

Jako historycy swoją uwagę koncentrujemy na badaniu oraz poznawaniu przeszłości. Nie możemy jednak zapominać, że rola naukowca jest ściśle związana z teraźniejszością, a prezentowanie i dzielenie się naszymi odkryciami jest równie ważne, co sam proces badawczy. Umiejętność ta jest niezwykle ważna zarówno w trakcie wielkich wystąpień publicznych, jak i na specjalistycznych, często hermetycznych konferencjach naukowych.

Popularyzowanie wiedzy historycznej nie jest niczym nowym, ale dopiero XXI w. dostarcza naukowcom narzędzi, których możliwości ogranicza jedynie wyobraźnia i kreatywność badacza. Narzędzi nie tylko umożliwiających nadanie atrakcyjnej formy naszym wynikom naukowym, ale także pozwalającym dotrzeć z nimi do milionów ludzi z najdalszych zakątków świata.

Uważam, że połączenie historii oraz szeroko pojętej kultury czy mediów jest naprawdę ciekawym pomysłem. Jest to bardzo ciekawy kierunek, który może dać naprawdę dużo możliwości oraz korzyści w przyszłym życiu zawodowym związanym z historią.

Magdalena Andres, studentka I roku historii

Na początku roku akademickiego uruchomiliśmy zupełnie nową specjalność na kierunku historia. Specjalność, która jest całkowicie nastawiona na przekazywanie wszechstronnej i praktycznej wiedzy w popularyzowaniu historii zarówno w jej formach tradycyjnych (publikacje, prasa, wystąpienia publiczne), jak i nowoczesnych (gry komputerowe, social media, radio, telewizja i inne). Specjalność, która wsłuchuje się w potrzeby studentów i idzie z duchem czasu. Tą specjalnością jest historia w przestrzeni medialnej.

Oczekiwałam połączenia wiedzy historycznej z dziennikarstwem i uważam, że zajęcia, które obecnie realizujemy jak najbardziej spełniają moje oczekiwania.

Julia Szerszon, studentka I roku historii

Jest to specjalność, która nie wskazuje tylko jednej, właściwej drogi rozwoju. Przedmioty nauczane w ramach specjalności zostały przygotowane na podstawie aktualnych potrzeb na rynku pracy. Studenci zdobywają szeroki wachlarz umiejętności praktycznych, które później mogą wykorzystać w najróżniejszych branżach: w dziennikarstwie, przy produkcji gier, filmów, podcastów, w social mediach, marketingu, w redakcji... krótko mówiąc: wszędzie tam, gdzie atrakcyjny sposób prezentowania historii ma znaczenie. Nasza specjalność jest również dla tych, którzy chcą obrać własną ścieżkę, budować od podstaw swoje projekty i realizować własne pomysły.

Ciekawa tematyka zajęć, możliwość rozwoju na wielu płaszczyznach.

Jan Herbasz, student I roku historii

Tę interdyscyplinarną specjalność tworzymy we współpracy z Instytutem Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Wydziału Nauk Społecznych UG. W ramach niej oferujemy ponad 15 wyselekcjonowanych przedmiotów prowadzonych przed doświadczonych fachowców oraz 80 godzin praktyk zawodowych w instytucjach medialnych, wydawnictwach, czy biurach prasowych. Ze mną studenci spotkają się na zajęciach „Historia w grach”, na których – gwarantuję – nie będą się nudzić 😊.

[...] to ciekawe doświadczenie, dzięki któremu historia zostaje „odczarowana”, stając się dziedziną interesującą dla młodych ludzi.

Marika Typiak, studentka I roku historii

Historia

Specjalność (studia magisterskie): współczesne muzeum

dr Michalina Petelska

Przedmioty realizowane w ramach specjalności obejmują wszystkie aspekty działalności nowoczesnych muzeów: od organizacji wystaw przez edukację muzealną po zarządzanie w muzeum. Wykłady i ćwiczenia prowadzą pracownicy naukowcy z doświadczeniem zawodowym pracy w muzeum lub innych instytucjach kultury. Podczas części zajęć organizowane są warsztaty, dyskusje lub zwiedzanie trójmiejskich muzeów. Najważniejszą cechą zajęć specjalizacyjnych jest ich praktyczny charakter, którego nie zmieniła nawet pandemia. W kończącym się roku akademickim zorganizowałam szereg spotkań online ze specjalistami z różnych instytucji. Mimo nauki zdalnej studenci

mogli na żywo dyskutować z muzealnikami i poznawać tajniki pracy w muzeum.

Bardzo ważna jest dostępność kultury dla osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego w ramach zajęć z edukacji muzealnej organizuję dla studentów spotkania z przedstawicielami Centrum Integracja w Gdyni lub warszawskiej Fundacji Kultury bez Barrier. Podczas tych zajęć studenci dowiadują się, jak w sposób uniwersalny projektować ofertę muzeum, aby mogły z niej korzystać także osoby z niepełnosprawnościami lub seniorzy.

Absolwenci historii, którzy wybiorą tę specjalizację, mogą podjąć pracę nie tylko w muzeach (publicznych i prywatnych) oraz innych instytucjach kultury, ale także w przedsiębiorstwach zaliczanych do przemysłu czasu wolnego i sektorów kreatywnych.

Na licencji studiowałam krajoznawstwo i turystykę historyczną. Wiedziałam, że studia drugiego stopnia są bardziej nastawione na kwestie biznesowo-turystyczne, dlatego przy wyborze studiów magisterskich zdecydowałam się na historię ze specjalnością współczesne muzealnictwo. Myślę, że był to naprawdę dobry wybór, ponieważ dzięki tym studiom mogę rozwijać swoją wiedzę historyczną, dowiedzieć się, jak działają instytucje kultury, i nabywać umiejętności praktyczne dotyczące np. edukacji muzealnej czy organizacji wystaw.

Rita Brzezińska, studentka II roku historii (studia magisterskie)

Krajoznawstwo i turystyka historyczna

dr hab. Magdalena Nowak, prof. uczelni

Krajoznawstwo i turystyka historyczna to kierunek uruchomiony na Wydziale Historycznym w 2010/2011 roku. Obecnie studia są prowadzone w trybie stacjonarnym, na poziomie licencjackim i magisterskim. W następnym roku akademickim będzie też można zapisywać się na studia I stopnia w trybie niestacjonarnym. Specyfiką kierunku jest to, że łączy on w sobie kilka dyscyplin naukowych: historię, geografę społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, nauki o Ziemi i środowisku oraz nauki o zarządzaniu i jakości (tylko I stopień). Wszystkie one oscylują wokół historii jako dyscypliny wiodącej. Kierunek jest atrakcyjny, gdyż łączy nabywanie umiejętności i kompetencji ze zdobywaniem

Widok na otoczenie Hali Gąsienicowej, Tatry. Fot. Krzysztof Nowak

wiedzy, dzięki czemu kształci osoby dobrze przygotowane do aktywności zawodowej na rynku pracy, zwłaszcza w obszarze turystyki i krajoznawstwa. Taki też charakter ma odbywana w czasie studiów praktyka zadaniowa. Studenci mogą ją elastycznie dostosować do swoich zainteresowań i planów zawodowych. Nasi absolwenci znajdują pracę w biurach turystycznych, agencjach

promocji kultury, ośrodkach turystyczno-rekreacyjnych, hotelach oraz instytucjach kultury (np. muzeach). Pracują tam jako przewodnicy, animatorzy, agenci i organizatorzy turystyki oraz pracownicy biurowi. Część z nich zakłada własne firmy, inni podejmują pracę w różnych instytucjach i przedsiębiorstwach związanych z krajoznawstwem i turystyką. Mimo trwającej pandemii, kierunek cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Odpowiada on bardzo dobrze na zapotrzebowanie rynku i pozwala na znalezienie atrakcyjnej pracy.

Prowadzący kierunek Instytut Historii UG rozwija działalność naukowo-badawczą w zakresie krajoznawstwa i turystyki. Cyklicznie organizowane są konferencje naukowe z tego zakresu, publikowana jest także seria wydawnicza „Gdańskie Teki Turystyczno-Krajoznawcze”. Studenci krajoznawstwa i turystyki historycznej mogą realizować swoje zainteresowania naukowe np. w ramach seminariów dyplomowych, są też zachęceni do udziału jako słuchacze lub prelegenci w konferencjach naukowych oraz publikowania własnych artykułów. Część z nich podjęła już studia doktoranckie.

Niemcoznawstwo

dr Julia Możdżeń

Fot. Andrzej Romański

Interesuje Cię kultura i historia krajów niemieckojęzycznych, ale od podjęcia studiów w tym kierunku powstrzymuje Cię niepewność w zakresie umiejętności językowych? Czy sądzisz, że nie jest możliwe rozpoczęcie takich studiów bez znajomości języka niemieckiego? Wyobraź sobie, że jesteś w błędzie, ponieważ niemcoznawstwo na Wydziale Historycznym UG to umożliwia!

W czasie studiów niemcoznawczych proponujemy studentom intensywną **naukę języka od poziomu podstawowego**, dzięki czemu otwieramy się na kandydatów, którzy interesując się kulturą krajów niemieckojęzycznych, nie mieli wcześniej okazji do nauki tego języka. Zróżnicowany poziom grup językowych umożliwia studiowanie także tym osobom, które już język niemiecki znają.

Niemcoznawstwo to nie tylko nauka języka. Nasi wykładowcy reprezentują różne dyscypliny naukowe – zarówno filologię germańską, jak i historię, socjologię i ekonomię, co sprawia, że oferujemy **kompleksową wiedzę** na temat kultury krajów niemieckojęzycznych, ich historii, uwarunkowań gospodarczych, politycznych, narodowościowych i etnicznych oraz dziedzictwa kultury niemieckiej w regionie **w ramach jednego kierunku!** Dzięki temu nasi absolwenci posiadają szeroką wiedzę o charakterze interdyscyplinarnym.

Studiowanie niemcoznawstwa to nie tylko zajęcia w salach dydaktycznych, ale także ciekawe praktyki w zagranicznych i regionalnych instytucjach, objazdy naukowe po krajach niemieckojęzycznych oraz możliwość wyjazdu w ramach programu wymiany Erasmus. Studenci mogą angażować się w działalność kół naukowych i brać udział w studenckich konferencjach, co pozwala im ćwiczyć umiejętności organizacyjne i nawiązywać kontakty międzyuczelniane.

[...] poleciłabym niemcoznawstwo tym osobom, które chcą jeszcze dopracować znajomość języka niemieckiego i dowiedzieć się więcej na temat historii Niemiec.

Wiktoria Sarnowska, studentka III roku niemcoznawstwa

Relioznawstwo

prof. dr hab. Wojciech Gajewski

Religie, oddziałując na wszelkie aspekty życia człowieka, wpływają na jego mentalność, sposób rozumienia i osądu rzeczywistości, a także na kulturę i sztukę, przez co kształtują sens życia i wartościują całościowo ludzką aktywność. Religioznawstwo, jako forma studiów, pozwala zapoznać się z różnymi teoriami opisującymi sam fenomen religii, wskazuje też jednocześnie na problemy i wyzwania współczesnego społeczeństwa. Jest bez wątpienia najbardziej wszechstronnym kierunkiem w ofercie Uniwersytetu Gdańskiego. Funkcjonuje w formule ogólnouniwersyteckiej. Obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy o religii oraz jej roli w życiu człowieka i społeczeństwa, a wykładowcy pochodzą z wielu wydziałów naszego uniwersytetu. Pozwala to zapoznać się z różnymi teoriami oraz ukazać uwarunkowania aktu religijnego, w tym jego indywidualne i społeczne konsekwencje w kontekście:

- historycznym – studia porównawcze ze starożytności, średniowiecza, nowożytności i współczesności, a także dzieje tradycji religijnych,
- społecznym – religijne aspekty psychologii, socjologii, politologii, pedagogiki,
- kulturowym – judaizm, chrześcijaństwo, islam, buddyzm, hinduizm, szintoizm, konfucjanizm, systemy religijne antyku, Bliskiego Wschodu, przedchrześcijańskiej Europy czy kultury symbolicznej w pradziejach,
- językowym – lektoraty z wybranych tradycji religijnych, m.in. hebrajki i greka,
- filozoficznym – fenomenologia, ontologia, teologia.

Studia religioznawcze rozwijają zainteresowania i poszerzają horyzonty, pozwalają zrozumieć inne kultury i cywilizacje, a przede wszystkim religie, które wpływają na ich kształt. Szeroka gama programowa studiów przygotowuje do kompetentnego poruszania się w dziedzinie religii. Przyjmujemy najlepsze, sprawdzone wzorce z tradycyjnymi dziedzinami religioznawstwa.

Religioznawstwo to studia z pasją. To, co proponuje religioznawstwo, jest niezwykle. Studiujemy języki tradycji religijnych, ale też szeroki pakiet filozofii, socjologii, psychologii. Mamy elementy ekonomii. Jest w czym wybierać. Myślę, że religioznawstwo na Uniwersytecie Gdańskim to wspaniała przygoda. Studia są tak skompensowane, że świetnie łączą się z innymi kierunkami.

Kamila Szul, absolwentka kierunku religioznawstwo

Żyjemy w czasach globalizacji i przemian w kulturze i religii. Kompetencje religioznawcy pozwolą mi stać się mostem pomiędzy ludźmi różnych wyznań i pozwolą mi na to, aby pomóc im zrozumieć siebie nawzajem. Z tego powodu nie martwię się o zatrudnienie po okresie studiów, bo wiem, że ludzi z moimi kompetencjami będą bardzo potrzebni.

Martyna Morowiak, absolwentka kierunku religioznawstwo

Archeologia – w przyszłość z przeszłością

dr hab. Marcin Wąs, prof. uczelni

Naturalnym wydaje się skojarzenie, że kierunki rozwoju uniwersyteckiej archeologii w Gdańsku powinny być odzwierciedleniem szczególnej więzi Pomorza w minionych wiekach i tysiącleciach z Morzem Bałtyckim i położonymi wokół niego regionami. W istocie tak jest, bowiem zagadnienia, które wiążą się z odległą przeszłością Pomorza Gdańskiego, stanowią wyróżniający się element naszej badawczej aktywności. Sprzyja temu m.in. fakt, że wiele z podejmowanych przez nas tematów nie było dotychczas przedmiotem badań archeologicznych. Chcemy coraz szerzej wykorzystywać potencjał problemów badawczych dotyczących tej odległej i tej bliskiej przeszłości naszego regionu. Zwłaszcza, że większość z nich, tylko pozornie zdaje się mieć lokalny zasięg i znaczenie! Wszak już sam Gdańsk jest mikrokosmosem Europy sprzed wieków, co szczególnie barwnie ukazuje nam właśnie archeologia... Także ta realizowana przez naszych naukowców.

Zainteresowania odległą przeszłością Pomorza Gdańskiego nie kolidują z naszymi celami, które mają znacznie większy zasięg. Od samego bowiem początku istnienia Instytutu Archeologii (tj. od 2008 r., a nawet wcześniej, od 2004 r., gdy utworzono Zakład Archeologii) prowadzimy badania w różnych regionach naszego kraju oraz poza jego granicami, na stanowiskach z różnych epok i kręgów kulturowych. Biorąc pod uwagę stosunkowo krótki czas istnienia naszej dyscypliny w ramach UG, lista naszych aktywności poza granicami Polski jest dosyć długa: Turcja, Ukraina, Grecja, Macedonia, Egipt, Iran, Dania – to tylko niektóre kraje, na których skupiamy uwagę. Gdy do tego dołączymy listę zainteresowań badawczych i specjalizacji, które charakteryzują pracowników zakładów archeologicznych w Instytucie Archeologii i Etnologii, możemy śmiało stwierdzić, że archeologia na UG zawiera w sobie najważniejsze nurty współczesnej archeologii. Korzystając z tego potencjału, nasza uniwersytecka archeologia ma ambicje wnieść swój wkład nie tylko w rozwój gdańskiej humanistyki, ale też stawać się wyróżniającym się ośrodkiem archeologicznym – zarówno w Polsce, jak i w strefie bałtyckiej.

Nasze dotychczasowe osiągnięcia są sumą indywidualnych wysiłków niewielkiej, bo tylko kilkunastoosobowej grupy archeologów – ich pasji, determinacji, a zwłaszcza chęci poznania, bez której w nauce nie można funkcjonować. Szczególnym owocem naszej działalności są jednak absolwenci studiów archeologicznych. Mierząc się na co dzień z trudną rolą dydaktyków akademickich, wyjątkową satysfakcją – nie mniejszą od sukcesów naukowych – dają nam studenci, a zwłaszcza ci, którzy złapali bakcyła archeologii. Nasze relacje ze studentami są bowiem wyjątkowe w skali uniwersytetu – mamy ze sobą kontakt niemal przez cały rok, spędzamy często wspólnie wakacje, oddając się trudowi wykopalisk. Nie można przy tym pominąć pozornie nieistotnej obserwacji: tylko archeologia daje studentowi szansę zobaczenia profesora „przy łopacie”. To buduje szczególną relację i jest jedyną w swoim rodzaju lekcją pokory wobec nauki.

Etnologia

dr Monika Milewska

Fot. Anna Jakubowska

Ciekawi Cię świat, lubisz podróże w nieznanne, chciałbyś wypalić fajkę pokoju przed indiańskim wigwamem lub dotrzeć do serca Afryki? A może wolisz wypad na współczesną wieś, gdzie nowoczesność miesza się z tradycją i opowieści o utopcach przeplatają się z dyskusją o smartfonach? Lub może po prostu chciałbyś lepiej zrozumieć zmieniającą się na Twoich oczach rzeczywistość? Jeśli na któreś z pytań odpowiedziałeś „tak”, to etnologia będzie dla Ciebie nie tylko sposobem na zdobycie atrakcyjnego dla pracodawców wykształcenia, ale też przygodą, ścieżką umożliwiającą realizację własnych pasji i marzeń. Spotkasz tu wśród studentów innych zapaleńców, którzy podzielą się z Tobą wiedzą o słowiańskich mitach,

nauczą składać japońskie origami albo zaproszą Cię do wspólnego etnomuzykowania. Profesjonalnymi przewodnikami po tej fascynującej dyscyplinie będą nasi pracownicy, doświadczeni badacze terenowi, którzy prowadzili swoje badania na wszystkich niemal kontynentach: od amazońskiej puszczy, poprzez slumsy Nairobi i górzysty Kraj Basków, po gorące wyspy Oceanii i malownicze wioski Pomorza. Na prowadzonych przez nich zajęciach poznasz kultury odległe w przestrzeni i czasie, a podczas praktyk terenowych sam staniesz się badaczem. Etnologia bowiem to nauka o człowieku i właśnie bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem jest jej podstawową metodą badawczą. Dzięki niej poznajemy Innych: tubylców z egzotycznych wysp albo milczących Basków z Hiszpanii. Poznając Innych, poznajemy też samych siebie, gdyż nauka ta pozwala nam spojrzeć z dystansu na naszą własną kulturę. Niesie też ze sobą bardziej wymierne korzyści. Absolwenci etnologii we współczesnym, coraz bardziej różnorodnym świecie stają się poszukiwanymi pracownikami. Są specjalistami od komunikacji pomiędzy odmiennymi kulturami i narodami. Znajdują zatrudnienie nie tylko w instytucjach kultury, muzeach, ale także w mediach oraz w wielu instytucjach państwowych i organizacjach pozarządowych, które potrzebują ekspertów pozwalających zrozumieć ludzi i ich potrzeby. Znajomość metod badań jakościowych pomaga w znalezieniu pracy w ośrodkach badań konsumenckich i agencjach marketingowych.

Historia sztuki

dr hab. Andrzej Woziński, prof. uczelni

Działalność dydaktyczna naszej jednostki ma profil uniwersalny, lecz, podobnie jak działalność badawcza, uwarunkowana jest lokalnie – nakierowana jest na dziedzictwo artystyczne Gdańska, Prus i powiązanych z nimi historycznie oraz kulturowo regionów nadbałtyckich. Bogactwo tego dziedzictwa i jego wysoka jakość – od zamków krzyżackich, przez kosmopolityczną sztukę doby nowożytnej, do niezwykle ciekawych zjawisk artystycznych w okresie międzywojnia i współcześnie – to niewątpliwie jeden z podstawowych czynników sprawiających, że w Gdańsku warto studiować historię sztuki. Drugi nasz atut to bardzo dobrzy nauczyciele akademicy, reprezentujący różnorodne tradycje i mający za sobą studia i pracę w różnych ośrodkach naukowo-dydaktycznych Polski (m. in. Kraków, Poznań, Warszawa) i Niemiec (Berlin, Hamburg i Lipsk). Ponadto poważnym atutem jest lokalizacja naszej siedziby (jej urok także) – na Starym Mieście, skąd bardzo blisko do licznych kościołów, muzeów i innych miejsc, w których prowadzimy wiele zajęć. W naszej siedzibie mamy bardzo przyjemne i wygodne sale wykładowe oraz seminaryjne, zaopatrzone w nowoczesny sprzęt audiowizualny.

Naszą ofertę dydaktyczną uzupełniają wykłady gościnne, na które przyjeżdżają uczeni z innych ośrodków, także zagranicznych. Ponadto organizujemy ponadprogramowe wyjazdy zagraniczne. Nasi studenci jeździli do Florencji na interdyscyplinarne warsztaty na zaproszenie Fundacji Romualdo del Bianco. Odbywały się też dwu- lub trzytygodniowe wyjazdy do Paryża, na Sycylię, do Neapolu, a także krótsze wyjazdy na wystawy do Berlina i Londynu. Tę tradycję będziemy kontynuować.

Młodość i pasja. Doktoranci na Historycznym

Fot. Waław Kulczykowski

mgr Karolina Czonstke
doktorantka, archeologia

Asystentka w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego, a także skandynawista oraz przewodnik. Związana również z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, oddział Grodzisko w Sopocie. Absolwentka Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Jej szerokie zainteresowania badawcze skupiają się nie tylko na kontaktach interregionalnych w południowej

części Morza Bałtyckiego w okresie wczesnego średniowiecza, relacjach słowiańsko-skandynawskich, cyrkulacji srebra oraz biżuterii słowiańskiej pojawiającej się basenie bałtyckim, ale także przemianach w obrzędzie pogrzebowym i osadnictwie w regionie oraz popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

Od 2012 wspólnie z Bartoszem Świątkowskim prowadzi badania archeologiczne na wyspie Bornholm, w których uczestniczą studenci z Polski, Danii, Holandii, Wysp Brytyjskich, czy Stanów Zjednoczonych. Prace te skupiają się na odkrywaniu i dokumentowaniu miejsc związanych ze zdeponowaniem skarbów srebrnych zawierających biżuterię słowiańską. Były już przedmiotem kilku grantów badawczych oraz publikacji. Od 2014 równolegle prowadzą projekt związany z badaniami nad zmianami w obrzędzie pogrzebowym oraz miejscami centralnymi w południowej części Skandynawii w okresie wędrówek ludów i dobie wikińskiej. Prowadzili m.in. badania na najważniejszym cmentarzysku z okresu Vendel w Danii – Nørre Sandegård, stanowisku kultowym Smøenge oraz kompleksie Sorte Muld. Od 2017 roku prowadzą również badania na terenie pojezierza starogardzkiego związane z grodziskiem w Owidzu.

Ponad to podejmuje aktywne działania związane z popularyzacją nauki, a zwłaszcza dziedzictwem kulturowym Morza Bałtyckiego, wykorzystywaniem jego potencjału turystycznego przy współpracy różnych środowisk oraz grup odbiorców. Razem z Bartoszem Świątkowskim są inicjatorami i autorami międzynarodowego projektu ArchaeoBalt, którego jednym z celów jest popularyzacja dziedzictwa archeologicznego regionu Bałtyku poprzez różne formy aktywności oraz rozwój archeoturystyki i szlaków kulturowych. Autorka kilkudziesięciu artykułów i opracowań naukowych oraz popularnonaukowych z zakresu archeologii, historii, dziedzictwa kulturowego i turystyki, a także wystaw prezentowanych w kraju i zagranicą m.in. „Ostrów Lednicki – kultowe dziedzictwo Europy”, „Places of power and rituals”. Uczestniczka oraz współorganizatorka licznych konferencji o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Członkini Europejskiego Stowarzyszenia Archeologów. Prywatnie miłośniczka dwóch kółek oraz fotografii.

mgr Marta Cyuńczyk
doktorantka, historia sztuki

Studiowanie historii sztuki było moim marzeniem od najmłodszych lat i jestem niezwykle szczęśliwa, że udało mi się je spełnić. Swoją pracę doktorską postanowiłam poświęcić Grigorijemu Gagarinowi, który był jednym z głównych twórców stylu narodowego w XIX-wiecznym Imperium Rosyjskim. Odkrywanie jego działalności badawczej jest niesamowicie ciekawym materiałem naukowym, który jest jednak rozsiany pomiędzy Francją, Gruzją i Rosją. Między innymi z powodu tej szerokiej skali geograficznej postanowiłam podjąć próbę zdobycia grantu Narodowego Centrum Nauki – Preludium, który jest przeznaczony dla młodych naukowców. Szczęśliwie,

wyzwanie to zakończyło się sukcesem, dzięki czemu pojawiły się przede mną nowe możliwości i perspektywy naukowe. Grant nie tylko umożliwia mi podróże w celach badawczych, ale także otwiera drzwi do konferencji międzynarodowych – tak ważnych do poszerzania wiedzy i nawiązywania kontaktów z innymi badaczami historii sztuki.

Natomiast skupienie moich badań na Gagarinie umożliwia mi balansowanie pomiędzy XIX-wieczną Europą Zachodnią i jej wyobrażeniem o Oriencie a wschodnimi krańcami kontynentu, w szczególności południowo-zachodnimi rubieżami Imperium Rosyjskiego, do których w tamtym stuleciu należała m.in. Gruzja. Kraj ten był już przez ówczesnych opisywany jako pomost lub też ostatni bastion pomiędzy Europą a Azją, co miało ogromny wpływ na sposób postrzegania tego miejsca przez Gagarina. Planowo moje badania mają przynieść odpowiedź na rozważania wokół poszukiwań właściwego stylu narodowego w środowisku elit rosyjskich drugiej połowy XIX w., w szczególnie ważnym kontekście prób opowiedzenia się za wyborem między tradycją Wschodu a tradycją Zachodu. Oparte są na dwóch podstawowych zagadnieniach, którymi są: analiza kontaktów Imperium Rosyjskiego z Europą Zachodnią oraz zrozumienie powiązań dawnego mocarstwa Romanowów z regionem Kaukazu. W pierwszym wypadku zostaną poruszone przez mnie kwestie dotyczące odbioru XIX-wiecznej estetyki rosyjskiej i jej obecności w świadomości zachodnioeuropejskiej oraz próba usystematyzowania samych procesów rozwoju jednego z wariantów stylu narodowego. Prowadząc zaś badania wokół drugiej kwestii, chciałabym przedstawić związki dziedzictwa rosyjskiego ze sztuką oraz kulturą tego regionu, które były analizowane przez Gagarina.

mgr Aleksandra Zuzanna Fijałkowska
doktorantka, archeologia

Jestem doktorantką na kierunku Historia, Historia Sztuki i Archeologia i przygotowuję rozprawę doktorską z zakresu archeologii pod opieką naukową prof. dr hab. Witolda Świątosławskiego. Studia archeologiczne na Uniwersytecie Gdańskim rozpoczęłam w 2010 roku. Tutaj obroniłam pracę licencjacką a następnie magisterską. Moje zainteresowania badawcze od początku związane były z tematyką pochówków końskich i zabytkami łączonymi z jeździectwem. Obecnie przygotowuję rozprawę doktorską z zakresu grobów końskich i związanych z nimi zwyczajów pogrzebowych u Prusów w epoce wczesnego średniowiecza. Zajmuję się również tematyką obrządku pogrzebowego u Słowian oraz wierzeniami, zwłaszcza tymi związanymi ze strefą chtoniczną. Moją pracę magisterską oraz publikowane artykuły udostępniam na portalu [akademia.edu](https://independent.academia.edu/AleksandraZuzanna) pod adresem: <https://independent.academia.edu/AleksandraZuzanna>. Podczas studiów doktoranckich realizowałam kilka projektów dofinansowanych ze środków grantowych. Dotyczyły one kwerend źródłowych, które odbyłam w Wilnie oraz w Kaliningradzie. Innym, interesującym projektem, w którym miałam okazję wziąć udział, były badania wykopaliskowe na wczesnośredniowiecznym grodzisku w Owidzu leżącym w okolicach Starogardu Gdańskiego. Pełniąc rolę współkierownika badań szukałam śladów osady przyrodowej, która we wczesnym średniowieczu otaczała teren grodziska. Obecnie poza przygotowaniem pracy doktorskiej zajmuję się działalnością edukacyjną i promocyjną prowadząc wykłady i warsztaty popularnonaukowe w różnych częściach kraju.

mgr Iwona Flis
doktorantka, historia

W marcu br. otrzymałam stypendium Fundacji Kościuszkowskiej na przeprowadzenie w Stanach Zjednoczonych badań związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej. Będzie to monograficzne opracowanie historii Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (Polish Institute of Arts and Sciences of America – PIASA) na przestrzeni lat 1942–2018. Promotorką mojej pracy doktorskiej jest dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. uczelni.

Instytut leżący w obszarze moich zainteresowań jest organizacją naukową działającą na rzecz współpracy i wzajemnej wymiany naukowej i kulturalnej między społeczeństwem polskim a społeczeństwem amerykańskim, a także upowszechniania wiedzy o dziedzictwie

intelektualnym Polski i polskiej diaspory w Stanach Zjednoczonych. PIASA realizuje swoje cele przez różnorodne formy działalności naukowej, ponadto prowadzi archiwum społeczne. Choć Instytut funkcjonuje nieprzerwanie od 78 lat i jest uznany w kręgach akademickich w USA i w Polsce, to jednak dotychczas powstałe prace na jego temat nie obejmują całego okresu funkcjonowania tej instytucji.

W ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej planuję przeprowadzenie kwerend archiwalnych w archiwum PIASA i w archiwach innych organizacji – zarówno polonijnych, jak i innych mniejszości etnicznych na terenie USA, z którymi Instytut współpracował. Badaniem obejmę archiwa instytucji naukowych oraz kulturalnych i społecznych. Uzupełnieniem kwerend będą wywiady ze świadkami historii – członkami i pracownikami Instytutu oraz organizacji partnerskich. Badania prowadzone będą m.in. w Nowym Jorku, Connecticut i stanach sąsiadujących, ale planowane są również w innych skupiskach Polonii, np. w Illinois czy Michigan. Instytucją zapraszającą jest Central Connecticut State University (Polish Studies Program).

Mój projekt badawczy w USA potrwa pięć miesięcy. Zebrane materiały posłużą analizie historii Instytutu i jego archiwum w kontekście wojennej i powojennej aktywności Polonii, a także amerykańskich i polonijnych kręgów akademickich oraz w szerszej perspektywie działalności kulturalnej i społecznej środowisk emigracyjnych w USA. Moja praca może wnieść istotny wkład w badania nad funkcjonowaniem organizacji polonijnych i prowadzonych przez nie archiwów społecznych oraz nad działalnością naukową polskich emigrantów.

mgr Dominika Leśniewska
doktorantka, archeologia

Fot. Waclaw Kulczykowski

Kultura materialna mieszkańców średniowiecznych miast to niewątpliwie jeden z najciekawszych działów archeologii. Już sama myśl o licznych zabytkach odkrywanych na terenach zamieszkiwanych przez dawne społeczności przyprawia o zawrót głowy. To skarbnica wiedzy o życiu tamtejszych mieszkańców, zawodach, które wykonywali, przedmiotach, których używali na co dzień czy strojach i akcesoriach, które ubierali i którymi się posługiwali. Szczególnie interesujący w tej ostatniej kategorii jest dla mnie pas. Stanowił on nieodzowny element stroju kobiet i mężczyzn. Pasy zwyczajne noszone były przez ogół społeczeństwa, natomiast te uroczyste wkładano na specjalne okazje. Przy tak dużym znaczeniu pasa w okresie późnego średniowiecza i nowożytności nie jest zaskoczeniem zainteresowanie badaczy formą i funkcją elementów wchodzących w skład całego garnituru pasowego. Okucia końca pasa, czyli metalowe zakończenia skórzanych pasów, które stanowią przedmiot moich badań w ramach rozprawy doktorskiej, to jedna z tych kategorii przedmiotów, które dzisiaj z pełnym przekonaniem mogę nazwać zabytkami, czyli czymś nieużywanym już w dzisiejszych czasach, a tak popularnym na przełomie XIV i XV wieku. Być może właśnie dlatego wydają mi się one tak interesujące.

Jestem uczestnikiem licznych badań archeologicznych na terenie Polski, a także Holandii oraz Macedonii. Dzięki temu udało mi się wybrać okres w dziejach ludzkości, który interesuje mnie najbardziej. Obecnie uczestniczę w projekcie „Tam, gdzie zwierzęta równe były ludziom. Dawne miejsca straceń na Śląsku w ujęciu interdyscyplinarnym”, finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki. Jego kierownikiem jest dr Daniel Wojtucki z Uniwersytetu Wrocławskiego. Dzięki temu projektowi mam okazję zapoznać się z zabytkami jurysdykcji karnej, które służyły do egzekwowania praw nowożytnych miast.

mgr Sylwia Pietrowiak,
doktorantka, Nauki o Kulturze i Religii UG
Kirgistan, niematerialny świat *Dul-dul at*

W Kirgistanie, w Kolinie Fergańskiej, w miejscowości Arawan znajdują się ryty naskalne (petroglify) przedstawiające konie i inne obiekty. Petroglify powstały najprawdopodobniej w I tysiącleciu p.n.e., a naukowcy łączą je z legendami o koniach pocących się krwią, które wg przekazów były hodowane w tym regionie. Teren, na którym znajdują się petroglify, nazywany jest *Dul-dul at* i jest miejscem pielgrzymek religijnych, gdzie praktykowane są rytuały związane z islamem i lokalnymi wierzeniami.

Kiedy w 2016 r. przyjechałam do Arawanu, by prowadzić antropologiczne badania terenowe, mieszkańcy zapewniali mnie, że z *Dul-dul at* wiąże się jedna legenda. Opowieść dotyczy Hazrat Allego (zięcia proroka Mahometa i pierwszego imama szyitów), który w tym miejscu wdał się w bójkę z własnym synem. Kiedy syn zorientował się, że walczy z ojcem, poczuł ogromny wstyd, wszedł w skałę i już nigdy z niej nie wyszedł. Większy z koni na petroglifach, przedstawia właśnie niezwykłego, latającego wierzchowca *Dul-dula* należącego do Hazrat Allego.

Moje pierwsze wnioski z badań były takie, że ludzie związani z *Dul dul at* adaptują wizerunek koni na skale do zmitologizowanej wersji lokalnego islamu. Dopiero kolejne pobyty w Arawanie, w latach 2017–2019, ujawniły o wiele bardziej złożony obraz *Dul-dul at*, który stanowi skomplikowany konglomerat wierzeń i praktyk. Pielgrzymi, uzdrowiciele i lokalni mieszkańcy mówili o skale jako miejscu zamieszkanym przez istoty sprawcze, będącym miejscem spotkań i interakcji tworzonych przez ludzi i nie-ludzi. *Dul-dul at* okazał się być czymś daleko więcej niż obiektem materialnym. Jest niematerialnym światem będącym w stanie ciągłej transformacji, którego ważnym elementem jest skała: personifikowana (jako miejsce zamieszkiwania niematerialnych bytów) i przetwarzana (poprzez petroglify, graffiti, przemalowywanie, palenie świeczek itp.). Światem, z którego mieszkańcami ludzie wchodzą w rozmaite kontakty m.in. po to, aby zapewnić sobie dobre życie.

mgr Bartosz Świątkowski
doktorant, archeologia

Asystent w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego, absolwent Wydziału Historycznego UG, regionalista i fotograf. Ukończył Studia Podyplomowe zakresu GIS, Fotogrametrii i Teledetekcja na Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Związany również z Uniwersytetem Wrocławskim. Członek Europejskiego Stowarzyszenia Archeologów oraz Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego Oddziału Kociewskiego. Uczestnik licznych ekspedycji archeologicznych na terenie Polski, ale także Danii, Ukrainy i Rosji. Współorganizator wielu wydarzeń mających na celu popularyzację dziedzictwa

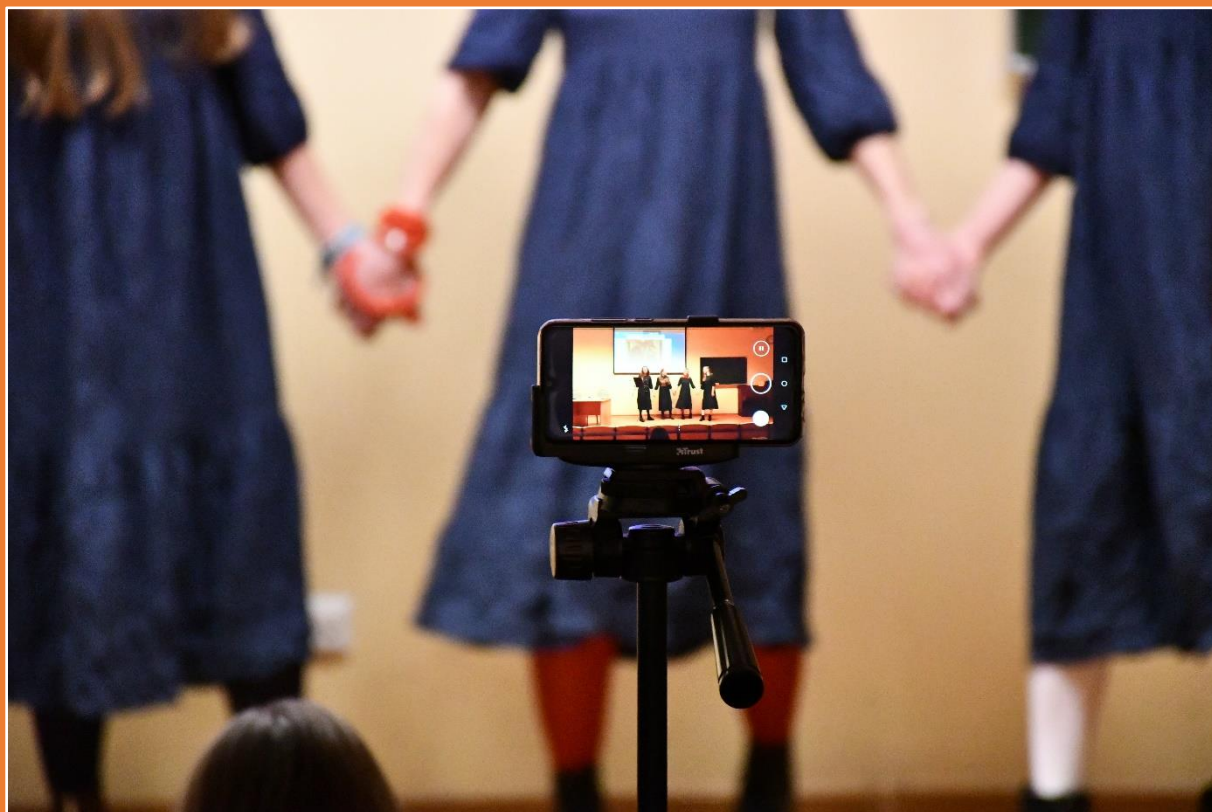
południowego Bałtyku, a także Pomorza oraz Kociewia i jego materialnego i niematerialnego dziedzictwa.

Posiada bardzo szeroki zakres zainteresowań badawczych. Skupia się głównie na zagadnieniach związanych z przemianami w ceramice oraz uzbrojeniu w rejonie Morza Bałtyckiego w okresie od III do X wieku, ale także archeologią prawną, a w sposób szczególny poszukiwaniem dawnych miejsc straceń na Śląsku na podstawie map rękopiśmiennych. Ponadto metodami nieinwazyjnymi poszukiwań i weryfikacji stanowisk archeologicznych, a także historią i archeologią Prus oraz Państwa Krzyżackiego.

Od 2012 roku wspólnie z Karoliną Czonstke prowadzi badania na wyspie Bornholm, w których uczestniczą studenci z kraju i zagranicy. Od 2014 prowadzą również równoległe projekt związany z badaniami nad zmianami w obrzędku pogrzebowym oraz miejscami centralnymi w południowej części Skandynawii w okresie wędrówek ludów i dobie wikingów. Prowadzili m.in. badania na najważniejszym cmentarzysku w okresie Vendel w Danii – Nørre Sandegård, stanowisku kultowym Smøenge oraz kompleksie Sorte Muld. Od 2017 roku prowadzą również badania na terenie pojezierza starogardzkiego związane z grodziskiem w Owidzu.

Wyniki swoich prac prezentował na ponad 20 konferencjach i seminariach naukowych w Polsce i zagranicą. Uczestnik licznych projektów naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Autor blisko 30 publikacji i opracowań naukowych oraz popularnonaukowych z zakresu archeologii, historii, upowszechniania wiedzy. Razem z Karoliną Czonstke jest inicjatorami i autorami międzynarodowego projektu ArchaeoBalt popularyzującego dziedzictwo Bałtyku. W życiu prywatnym nieoprawny bibliofil, miłośnik nowych technologii, wypraw bliższych i dalszych oraz fotografii.

Pozytywnie zakręceni.
Koła na Historycznym

Fot. Waław Kulczykowski

Naukowe Koło Historyków

Marek Skurski

Naukowe Koło Historyków Uniwersytetu Gdańskiego (NKH UG) skupia studentów wszystkich lat studiów stacjonarnych na Wydziale Historycznym. Organizuje regularne spotkania (obecnie w formie zdalnej), współpracuje z kołem doktoranckim, organizuje wydarzenia na Wydziale i uczestniczy w różnych wydarzeniach. Na swoim koncie ma bardzo różnorodne działania, takie jak prowadzenie przez kilka lat z rządu warsztatów przygotowujących do matury z historii dla uczniów trójmiejskich liceów, czy też organizacja wykładów tematycznych (w ostatnim czasie – wykładu poświęconego korzystaniu z archiwów, przeznaczonego dla studentów lat niższych).

Jednak najważniejszym aspektem funkcjonowania NKH są konferencje naukowe o charakterze studencko-doktoranckim. Obecnie koło organizuje dwie ogólnopolskie konferencje cykliczne, w docelowo odbywające się co roku (choć epidemia wprowadziła w tym względzie pewne utrudnienia): jedną poświęconą historii oraz kulturze dawnego Gdańska, drugą – najnowszą – dotyczącą miasta i wsi na przestrzeni wieków. W swoim zakresie tematycznym nie ograniczają się one tylko do dyscypliny historycznej, ale obejmują również inne zagadnienia – z tego powodu uczestniczą w nich także studenci i doktoranci kierunków innych niż historia. NKH było też inicjatorem i organizatorem pierwszej odsłony popularnej konferencji o dziejach transportu, która obecnie przekazana została kołu doktorantów z Wydziału Historycznego i jest kontynuowana przez nich. Gdy to możliwe, koło dąży do zwieńczenia takich spotkań naukowych wydawnictwem zbiorowym, zawierającym materiały pokonferencyjne. Obecnie tego typu publikacja, związana z najnowszą odsłoną konferencji „Miasto i wieś na przestrzeni wieków”, jest w toku redakcji i jeśli nie napotka na żadne trudności, ukaże się w druku do jesieni.

NKH jest otwarte na współpracę z podmiotami zewnętrznymi – w ostatnich latach jego członkowie uczestniczyli w spotkaniu dyskusyjnym poświęconym dziejom Gdańska, zorganizowanym przez jeden z oddziałów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

Działalność koła ma też wymiar bardziej prozaiczny – podczas spotkań jego członkowie dyskutują na tematy naukowe i hobbystyczne oraz dzielą się poradami dotyczącymi badań, które sami prowadzą jako aspirujący historycy.

Koło Naukowe Antropologów „Arcana”

Anna Juozulinas

Koło Naukowe Antropologów „Arcana” tworzą studenci kierunku etnologia. Przez ostatnie lata skupialiśmy się na działalności warsztatowej, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz uczelni. Współpracowaliśmy z takimi instytucjami, jak: kawiarnio-księgarnią Sztuka Wyboru, Biblioteka Manhattan oraz biblioteka Stacja Kultura w Rumi. Jednym z naszych większych projektów był Dzień Dziecka po japońsku. Były to warsztaty skierowane do dzieci, w trakcie których uczestnicy mogli zapoznać się z elementami kultury japońskiej, m.in. ichniejszymi grami i

zabawami. Byliśmy również odpowiedzialni za przeprowadzenie części zajęć towarzyszących wystawie lalek japońskich zorganizowanej w Muzeum Etnograficznym w Gdańsku. Były to warsztaty origami z okazji obchodzonego w Japonii Święta Dziewczynek oraz zajęcia utrzymane w tematyce masek japońskich, przypadające na Dzień Chłopców. W 2018 r. reprezentowaliśmy kierunek etnologia podczas Jarmarku Wdzydzkiego, przeprowadzając zajęcia pod hasłem „Gry i zabawy z całego świata”. Koło organizowało również wydarzenia dla studentów UG. Jednym z nich był „Dzień języka baskijskiego”. Projekt ten został podzielony na dwie części. Pierwszą z nich stanowił przegląd baskijskich filmów krótkometrażowych, natomiast drugą – lekcja języka baskijskiego. Obecnie koło organizuje cykl spotkań online z absolwentami kierunku etnologia, przeprowadzany pod hasłem „Etnologia i co dalej?”.

Koło Naukowe Studentów Archeologii

Karol Skiba, dr Joanna Dąbal

Archeologia przez eksperyment

Koło Naukowe Studentów Archeologii jest organizacją działającą przy Instytucie Archeologii i Etnologii UG od 2012 r. Społeczność koła tworzą studenci wszystkich roczników kierunku archeologia oraz studenci UG innych kierunków, wyrażający chęć współpracy z przyszłymi archeologami. Podejmujemy szereg inicjatyw pozwalających studentom prowadzić własne badania oraz rozwijać wiedzę i zainteresowania poprzez wycieczki naukowe, zwiedzanie ciekawych czasem

publicznie niedostępnych obiektów i stanowisk archeologicznych, uczestniczenie w imprezach kulturowych związanych z archeologią czy udział i organizację konferencji naukowych.

Eksperymenty w kole

Działania, które podejmujemy i rozwijamy, dotyczą archeologii eksperymentalnej i badań własnych studentów. Naszym celem jest odpowiedzenie na pytania o to, jak coś zostało zrobione lub jak działało w przeszłości. W tym celu planujemy i realizujemy różne eksperymenty, za pomocą których możemy sprawdzić, czy dawne przedmioty działały tak jak jest to opisywane w książkach. Szyjemy średniowieczne buty, tworzymy tkaniny, odlewamy kule muszkietowe i strzelamy nimi, tworzymy gwoździe i ryjemy w drewnie. Wiele rzeczy stworzyliśmy, wiele jeszcze zrobimy i sprawdzimy.

Studencka podróż

Podróżujemy w wiele ciekawych miejsc, dzięki czemu poznajemy lepiej historię i odkrywamy zawsze coś nowego. Wszędzie mamy już znajomych, więc żadne miasto w Polsce nie jest nam obce, a każda wyprawa to najlepiej spędzony czas w gronie przyjaciół. Zamki krzyżackie czy tajemnicze kamienne kręgi – wszystko to jest już nam dobrze znane. W Biskupinie zawsze czeka na nas miejsce przy ognisku.

Zawodowy archeolog

Działalność w KNSA UG to również możliwość odnalezienia własnej ścieżki zawodowej. Poznajemy różne instytucje, uczymy się nowych zadań, zdobywamy doświadczenie i umiejętności wykorzystywane później w pracy. Współpracujemy z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, Muzeum Gdańska, Centrum Nauki Eksperyment w Gdyni czy Muzeum Archeologicznym w Biskupinie. Współtworzymy różne wydarzenia organizowane przez te instytucje lub uczestniczymy w nich. Dzięki temu uczymy się nowoczesnych technik dokumentacji, funkcjonowania w mediach, promowania działań naukowych i wielu innych cennych umiejętności.

Studenckie Koło Naukowe Archeologii Śródziemnomorskiej

Weronika Kul

Archeologia śródziemnomorska kojarzy się zwykle z poznawaniem i badaniem całkiem obcych nam kultur, a także z przygodą, której nieodłącznym elementem są podróże. I takie właśnie jest nasze Studenckie Koło Naukowe Archeologii Śródziemnomorskiej działające na Wydziale Historycznym od 2012 r. Jego obecnym opiekunem jest znany i ceniony na całym świecie naukowiec prof. dr hab. Nicholas Sekunda. Jako koło zrzeszamy wszystkich studentów zainteresowanych archeologią śródziemnomorską i zachęcamy ich do pogłębiania wiedzy na ten temat. Każdego miesiąca organizujemy wykłady, na które zapraszamy specjalnych gości zarówno z polskich, jak i z zagranicznych uczelni, co doskonale rozwija kontakty, które później owocują wspaniałą współpracą. Archeologia śródziemnomorska to przede wszystkim zgłębianie innych kultur i poznawanie ich pod wieloma względami, więc chętnie wyjeżdżamy na wycieczki dydaktyczne do różnych krajów, aby poznać bliżej i lepiej tematy, o których dyskutujemy w szerszym gronie, oraz dzielimy się swoimi przemyśleniami i doświadczeniami. Dzięki członkostwu w kole i nawiązanym kontaktom mamy też poszerzone możliwości w zakresie wyjazdów na wykopaliska. Praktyki terenowe odbyliśmy m.in. w Macedonii i Grecji, co pozwoliło nam na obcowanie z zabytkami sprzed kilku tysięcy lat. Poza wykładami, dyskusjami i wycieczkami organizujemy także zajęcia z rysunku archeologicznego, pisma klinowego i tworzenia ceramiki prowadzone przez specjalistów. Wszystkie one zawsze przyciągają wielu chętnych. W swoim czasie organizowaliśmy też zajęcia dla dzieci w szkołach, jednocześnie promując archeologię i pokazując najmłodszym, na czym polega praca w tym zawodzie. Wszystkie te działania nie tylko w znaczący sposób poszerzają wiedzę, ale też motywują do dalszego działania, uczą współpracy, ukazują różne metody badawcze i dają możliwość nawiązania wielu nowych przyjaźni. Przede wszystkim jednak przygotowują do dalszego życia w zawodzie archeologa, dają dużo radości, niezapomnianych wspomnień i wspaniałych przygód przeżytych wspólnie z innymi.

Koło Naukowe Historii Sztuki

Magdalena Gorczyca

Wyjazdy naukowe to coś, co miało nas wyróżniać spośród innych kół. Jesteśmy zdania, że nic nie może zastąpić żywego obcowania ze sztuką, dlatego pomimo teoretycznego charakteru naszego kierunku uwielbiamy spędzać czas na nasycaniu oka kulturą wizualną. W grudniu 2019 r. pojechaliśmy na kilka dni do Poznania, zwiedziliśmy wiele ciekawych miejsc, takich jak Muzeum Narodowe, Muzeum

Instrumentów czy Galeria Arsenał. Wzięliśmy też udział w kilku konferencjach, np. w konferencji poświęconej biżuterii art déco.

Kiedy wszyscy zostaliśmy przymuszeni do działalności zdalnej, nie odpuściliśmy i kontynuowaliśmy inwestycję w naszą wiedzę. Skorzystaliśmy z kursów z platformy Architecture is a Good Idea. Sami z kolei stworzyliśmy własne aranżacje znanych obrazów. Można je zobaczyć na naszym profilu na Facebooku (Koło Naukowe Historii Sztuki UG).

Historia sztuki na UG jest prowadzona nie tyle przez naukowców, ile przez pasjonatów nauki. Dzięki temu oprócz wiedzy zdobywamy silną motywację do prowadzenia badań i rodzą się kolejne pokolenia chętne i gotowe do pracy w tej dziedzinie.

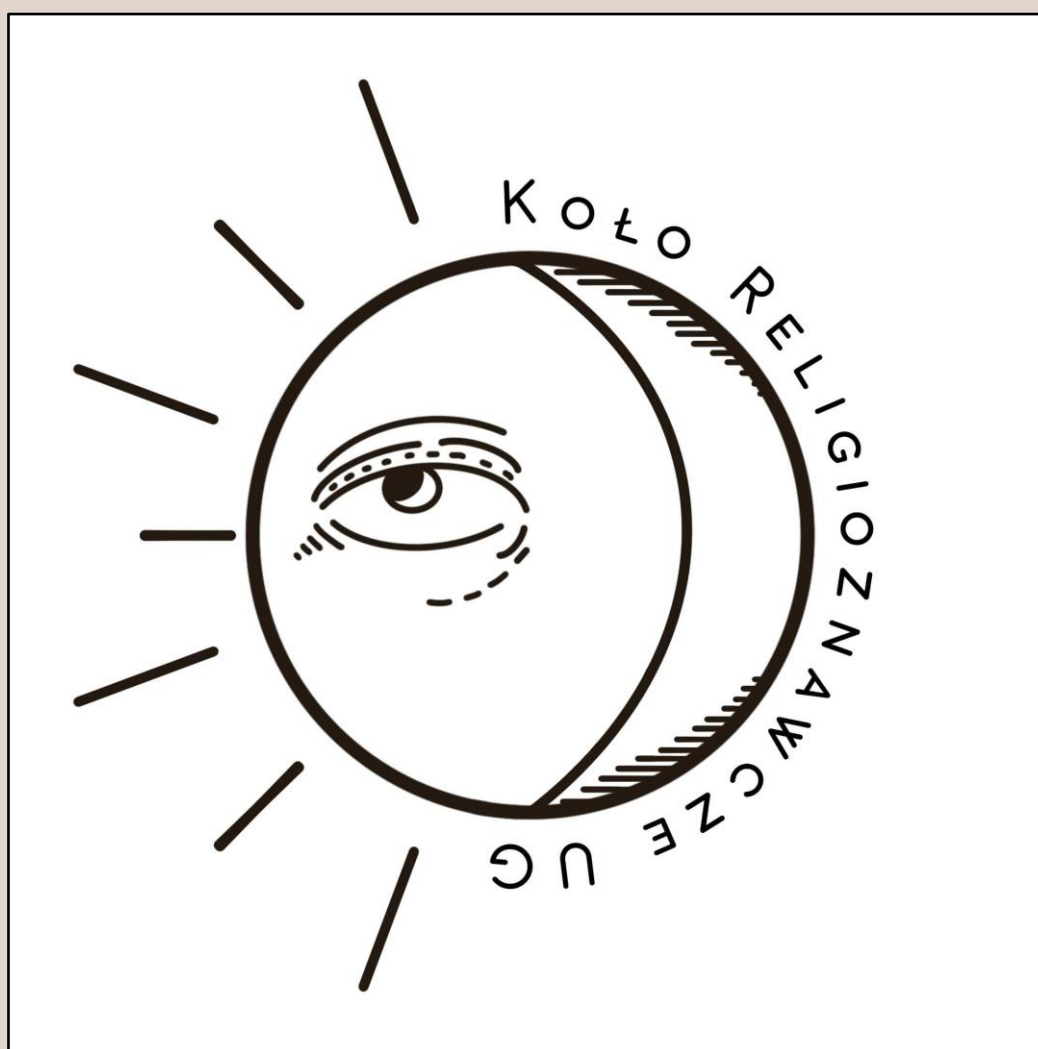
Studiowanie historii sztuki niesamowicie poszerza widzenie świata i kultury. Pomaga spojrzeć też na człowieka i jego otoczenie z innej perspektywy. Sztuka ma walory estetyczne i symboliczne, co sprawia, że studiowanie jej staje się przyjemnością, a nie obowiązkiem. I to właśnie łączy studentów tego kierunku: miłość do sztuki, która przemawia do nas przez obraz oraz swój nieograniczony charakter.

Każdy rok studiów jest niezwykle cenny. Jak to bywa na uczelniach, czasem się zmienia kierunek. Z pewnością jednak możemy powiedzieć, że po historii sztuki wychodzi się w świat ze świadomością tego, jak często sztuka otacza nas i wpływa na nasze życie.

Koło Naukowe Religioznawców

Anna Stażewska

Koło Naukowe Religioznawców UG zwraca przede wszystkim studentów i studentki kierunku religioznawstwo na Wydziale Historycznym, ale mile widziani są wszyscy zainteresowani. W ramach działalności przygotowujemy serię wykładów online o szerokiej gamie tematycznej, ponadto wyczekujemy już możliwości spotkań w realnym świecie i wspólnych wyjść. Nasze koło posiada stronę internetową, na której można przeczytać więcej o naszej działalności, a w niedalekiej przyszłości można będzie obejrzeć zarchiwizowane wykłady. Prowadzimy także fanpage na Facebooku, gdzie dzielimy się ciekawostkami, wydarzeniami i informacjami z dziedziny religioznawstwa. Serdecznie zapraszamy wszystkich do odbycia z nami tej fascynującej podróży po religiach świata.

Naukowe Koło Doktorantów Historii

Waldemar Borzesztowski

Naukowe Koło Doktorantów Historii Uniwersytetu Gdańskiego działa od 2009 roku. Zawsze skupiało w swoich szeregach osoby, które łączyły w sobie pasję do historii z chęcią działania na polu naukowym i popularyzacyjnym. Ich staraniem zorganizowano na Uniwersytecie Gdańskim kilkadziesiąt konferencji o zasięgu ogólnokrajowym, w których uczestniczyły setki studentów i doktorantów. Część ze spotkań miała swoją kontynuację, realizacja kolejnych edycji sprawiała, że powstawała przestrzeń, w ramach której cyklicznie poruszano temat wiodący, np. „Konferencja Historii

Morskiej i Rzecznej”, „Konferencja Transport w dziejach. Idee, kultura, historia”. Dzielenie się dokonaniami naukowymi, dotyczącymi ściśle sprecyzowanego zagadnienia, miało szansę wpłynąć na tok badań, rozpoznanie nowych źródeł, zmianę metody badawczej. Organizowane przez nas konferencje, sympozja, sprawiły i sprawiają, że Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego na tym również polu zaznaczał swą obecność. Kolejne organizowane przez nas spotkania wzbudzają duże zainteresowanie i stanowią istotny element integracji społeczności młodych historyków, archeologów i historyków sztuki. Wewnętrznej wymianie myśli oraz popularyzacji wiedzy służą wykłady otwarte, podczas których nasi doktoranci prezentują swoje dokonania. Mogą w nich uczestniczyć i coraz częściej uczestniczą osoby spoza wydziału i Uniwersytetu, publiczność zaintrygowana tematami wykładów, które staramy się rozpropagować poprzez Uniwersyteckie Radio Mors i inne media. Nasze koło jest otwarte na wspólne przedsięwzięcia, jego członkowie zawsze chętnie wspomagają wszelkie organizowane na Uniwersytecie projekty naukowe, są grupą inicjującą szereg wykraczających poza gmach uczelni działań, choćby we współpracy z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gdańsku. W najbliższym czasie zamierzamy więcej miejsca poświęcić przeszłości Gdańska i Pomorza, wejść we współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami, które działają na tym polu. Mamy nadzieję, że tego rodzaju działalność wzbudzi zainteresowanie lokalnej społeczności i otworzy ją na inne, interesujące propozycje Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego w tej dziedzinie. Więcej informacji na temat NKDH UG można znaleźć na naszej stronie internetowej: <http://www.nkdh.ug.edu.pl/> oraz na profilu na Facebooku: <https://www.facebook.com/NKDHUG/>

„Kronika czasu pandemii”

Wywiad z Damianem Laskowskim, autorem zwycięskiego felietonu

W połowie listopada 2020 r. zorganizowaliśmy na Wydziale Historycznym konkurs pt. „Kronika czasu pandemii”. Chcieliśmy, aby doświadczenia naszych studentek i studentów z czasu izolacji, poparte wnikliwą analizą różnych źródeł pisanych i ikonografii, pozostawiły trwałe ślady w postaci tekstu będącego zapisem kronikarskim roku 2020 na naszym Wydziale. Laureatem wyłonionym przez jury konkursu został Damian Laskowski.

Z Damianem Laskowskim, studentem III roku Niemcoznawstwa, rozmawiała dr Julia Możdżeń.

Co skłoniło pana do uczestnictwa w konkursie?

Hmm, bardzo dobre pytanie. Patrząc na aspekt ekonomiczny, powinienem powiedzieć, że nagroda finansowa stała się owym przyczynkiem. Jednakże największy wpływ wywarły: temat pracy oraz jej forma. Biorąc pod uwagę, że studiuje na WH, forma pracy (kronika), wydała się intrygująca. Tak samo zresztą jak temat dotyczący pandemii. Jest to problem, który w szczególnie sposób dotknął

każdego, zmienił tryb życia i funkcjonowanie na co dzień. Stąd wzięła się moja determinacja, by opisać zeszlóroczny rok w formie kroniki, z perspektywy studenta, obywatela, a także zwykłego człowieka.

Jak bardzo pandemia zmieniła pana dzień powszedni?

Nie ukrywam, że pandemia odegrała znaczącą rolę w zmianie moich dziennych planów i funkcjonowania w ciągu dnia. Pojawiły się ogromne problemy w znalezieniu ponownego zatrudnienia po sezonie letnim, który również został ograniczony obostrzeniami. Stacjonarne nauczanie zostało zastąpione zdalnym. Całe dni tak naprawdę spędzam przed laptopem, co poskutkowało lekkimi problemami ze wzrokiem, nie wspominając już o zmniejszonej aktywności fizycznej. Można

powiedzieć, że zostałem zamknięty w przysłowiowych czterech ścianach. Zresztą nie ja jeden. Z drugiej strony jednak przez ciągły kontakt z nowymi technologiami świat cyfryzacji odkrywa się przede mną na nowo.

Czy w czasie pandemii bardzo ucierpiały pańskie relacje z kolegami i koleżankami ze studiów?

Mogę śmiało powiedzieć, że miałem szczęście, gdyż osobiście zdążyłem dość dobrze poznać każdego z osobna ze swojego kierunku. I myślę, że kontakt mimo ograniczenia „von Angesicht zu Angesicht” mocno się nie pogorszył. Żywy kontakt z drugim człowiekiem jest bardzo ważny, tym bardziej teraz, w epoce cyfryzacji, która nieustannie postępuje do przodu i przenosi relacje międzyludzkie do sieci. Pamiętajmy o tym!

Jakie ma Pan refleksje na temat nauki zdalnej na naszym Wydziale?

Uważam, że dość dobrze obie strony (profesorowie i studenci) poradziły sobie z zaistniałą sytuacją i ograniczeniami. Oczywiście nierzadko pojawiają się liczne i wszelakiej maści problemy techniczne – przeciążenie platformy MS Teams czy problemy z udostępnianiem plików multimedialnych. To spotyka każdego, nawet do dzisiaj. Ale jak to się mówi: praktyka czyni mistrza. Może za kilka miesięcy bądź za rok będziemy ekspertami w dziedzinie informatyki.

Które rozwiązania technologiczne pańskim zdaniem zostaną z nami na dłużej?

Moim zdaniem pomysł z e-legitymacją jest bardzo trafny i ma szansę utrzymać się z nami na stałe. Tym bardziej, że większość dokumentów, to jest dowody osobiste czy bilety komunikacji miejskiej również przechodzą na wersje elektroniczne. Tak samo niektóre przedmioty akademickie w formie wykładów, w których przekazuje profesorowie czy doktorzy nie musieliby mieć studenckiej interakcji, mają szansę pozostać w trybie zdalnym. Na pewno byłoby to pewnym oszczędzeniem czasu dla obu stron. Oczywiście wątpię, aby utrzymanie się w formie zdalnej wszystkich wykładów, a tym bardziej licznych ćwiczeń praktycznych, było dobrym rozwiązaniem na stałe. Inaczej na pewno wygląda nauka zdalna, a inaczej – na Wydziale.

Felieton Damiana Laskowskiego *Kronika czasów pandemii* można przeczytać na stronie internetowej Wydziału Historycznego (Działalność Naukowa – Materiały Popularyzacyjne)

Otwarci i nieszablonowi. Inicjatywy na Historycznym

Popularyzacja nauki na wykopaliskach w trakcie badań archeologicznych w Nowym Monasterzysku (gm. Młynary). Dr Waław Kulczykowski przedstawia uczniom z Zespołu Szkół w Młynarach historie dawnego rodu von Belau (Belaw).

Fot. Bartosz Drażdżyński

Bałtyckim archeoszlakiem

mgr Karolina Czonstke, mgr Bartosz Świątkowski

Wirtualne Muzeum Południowego Bałtyku, badania wykopaliskowe, sieć centrów archeologicznych, gry VR oraz dni otwarte w trakcie prac archeologicznych, festiwale, warsztaty i wykłady popularnonaukowe, w których do tej pory uczestniczyło ponad 17 000 osób. Instytut Archeologii i Etnologii jest liderem międzynarodowego projektu ArchaeoBalt, promującego nowoczesną archeoturystykę i archeologiczne dziedzictwo Morza Bałtyckiego.

To inicjatywa polsko-duńsko-szwedzka, z udziałem Uniwersytetów z Gdańska, Aarhus i Lund oraz Muzeów Gdańska i Bornholmu. Całość realizowana jest w ramach programu Interreg Południowy Bałtyk 2014–2020. Jednym z celów projektu jest wykorzystanie wciąż niedocenianego turystycznego potencjału archeologii i wypracowanie nowego sposobu promowania dziedzictwa kulturowego regionu Morza Bałtyckiego.

Projekt ArchaeoBalt skierowany jest do mieszkańców regionu i turystów, organizacji turystycznych, samorządowych oraz pozarządowych, zainteresowanych rozwojem nowej dziedziny aktywnego wypoczynku, jaką jest zaliczana do nurtu slow travel archeoturystyka. Członkowie konsorcjum chcą zwrócić uwagę na jej potencjał i zachęcić do uwzględniania w tworzonych planach turystycznych i wydawniczych.

W ramach projektu powstanie archeotrasa, którą wyznaczy sieć centrów archeologicznych. Powstaną one m.in. w miejscowościach Rønne (Bornholm), Uppåkra (Skania) oraz w Twierdzy Wisłoujście (Gdańsk). Ważnymi punktami tworzonego szlaku są miejsca, w których prowadzone są badania archeologiczne m.in. Sorte Muld i Smøengegård na Bornholmie, Uppåkra w okolicach Lundu oraz grodzisko w Owidzu i Twierdza Wisłoujście. To

jedne z najciekawszych i najważniejszych stanowisk archeologicznych w południobałtyckim regionie. Niegdyś pełniące rolę centrów religijnych, politycznych czy administracyjnych.

Badaniom towarzyszy cykl wydarzeń kulturalno-edukacyjnych, jak dni otwarte, warsztaty, zwiedzanie stanowisk z archeologiem, wykłady popularnonaukowe, festiwale. Odkryte podczas prac terenowych zabytki oraz relikty przeszłości są inspiracją do stworzenia cyklu gier VR oraz planszowych. Projekt przewiduje powstanie Wirtualnego Muzeum Południowego Bałtyku, które stanie się repozytorium informacji na temat dziedzictwa kulturowego regionu i jego archeoturystycznych atrakcji. Planowany jest cykl podcastów.

Autorami projektu są Karolina Czonstke i Bartosz Świątkowski z IAiE, dr Andrzej Gierszewski z Muzeum Gdańska oraz dr Nicolas M. Caretta z Muzeum Bornholmu.

Współpraca Wydziału Historycznego UG z University of Cambridge

dr Anna Sobecka

Wydział Historyczny jesienią 2020 r. został jednym z członków założycieli Baltic Geopolitics Network. Powstały z inicjatywy Centre for Geopolitics działający na Uniwersytecie w Cambridge program współpracy badawczej kluczowych ośrodków badawczych północnej Europy ma na celu zrozumienie geopolityki obszaru wokół Morza Bałtyckiego oraz roli Wielkiej Brytanii w tym regionie. Członkami grupy poza uniwersytetami w Cambridge i Gdańsku są także uczelnie w Glasgow, Greifswaldzie, Helsinkach, Kłajpedzie, Rydze, Tartu, Toronto i Uppsali.

Oleus Magnus, Carta Marina, 1539, dp

Celem współpracy w ramach Baltic Geopolitics Network bałtyckiego networku jest synergia działań naukowych prowadzonych w różnych ośrodkach wokół Morza Bałtyckiego. Wyciągając wnioski z przeszłości, zamierzamy wspólnie analizować palące problemy geopolityczne współczesnego świata, by w przyszłości unikać błędów – zarówno w zakresie działań politycznych, gospodarczych, jak i np. ekologii. W planach na ten rok są przede wszystkim debaty i konferencje, a w przyszłości także projekty naukowe.

Docelowo na Uniwersytecie Cambridge ma powstać Katedra Europy Środkowej. Jest to także program, który zakłada wsparcie wymiany studentów i doktorantów zainteresowanych regionem. Już w maju rozpocznie się seminarium dla doktorantów, w którym weźmie udział Emiliana Konopka z WH.

W okresie pandemii Centre for Geopolitics organizuje cyklicznie debaty online poświęcone kluczowym problemom współczesności, takim jak Brexit, kwestia migracji czy region bałtycki w okresie zimnej wojny. Spotkania te prowadzone są przez Charlesa Clarka, byłego ministra w rządzie Tony'ego Blaira. Na 8–9 października 2021 r. zaplanowaliśmy z naszymi partnerami konferencję „Gdańsk – Danzig – Gduńsk within the Baltic Borderlands”. W jej trakcie zamierzamy przyrzeć się relacjom Gdańska z Wielką Brytanią, a także specyfice Gdańska jako miasta pogranicza i kluczowego ośrodka gospodarczo-artystycznego od ok. 1500 po dziś dzień. Do współpracy zaprosiliśmy także pracowników Wydziału Filologicznego i Wydziału Nauk Społecznych. Konferencja będzie inauguracją nowo powstałego International Border Studies Center. Do Gdańska przyjedzie dyrektor Centre for Geopolitics – prof. Brendan Simms – wraz ze swym zespołem i grupą doktorantów. Gościem specjalnym będzie prof. Norman Davis.

International Border Studies Center, UG

dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. uczelni

Powołanie International Border Studies Center (IBSC) to wynik zespołowego wysiłku osób, które od lat w swoich badaniach poruszają problematykę związaną z budowaniem, definiowaniem i przekraczaniem granic, doświadczeniem życia i spotkaniem na Pograniczu. Pomysł powiązania rozproszonego dotąd na UG potencjału badawczego kiełkował od kilku lat wśród uczestników „Border Seminar” organizowanego na Wydziale Filologicznym przez dr. Grzegorza Welizarowicza. Impulsem do podjęcia wysiłku na rzecz stworzenia na UG nowego centrum badawczego była zachęta ze strony dziekana Wydziału Historycznego – dr. hab. Arkadiusza Janickiego, prof. uczelni, do tego, aby planować swoje działania na dużą skalę; zespołowo, interdyscyplinarnie i z dużym oddźwiękiem poza granicami kraju. Koordynację takiego projektu wzięła na siebie dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. uczelni, poszukując współpracowników i środków na działalność centrum. Ogłoszony przez nowe władze rektorskie Program Wsparcia Gdańskiej Humanistyki otworzył przed nami możliwości, o których dotąd mogliśmy jedynie pomarzyć.

Członkowie-założyciele International Border Studies Center

Grupę członków-założycieli IBSC tworzą pracownicy naukowcy UG reprezentujący trzy Wydziały: Filologiczny, Historyczny i Nauk Społecznych. Jesteśmy zespołem, który łączy nie tylko UG, ale także szerokie doświadczenie w pracy badawczo-naukowej w środowisku międzynarodowym. Łączy nas także Gdańsk, do którego wracamy z bagażem doświadczeń, sieciami kontaktów, zapasem wiedzy i dobrych praktyk. To tu, w Gdańsku, bardzo szybko znaleźliśmy wspólny język nawet w dobie

pandemii. Wszyscy jesteśmy w pewien sposób nacechowani tym, co tak charakterystyczne dla Gdańska – otwartością, empatią, ciekawością i otwartością na świat, na spotkanie z innym, z odmiennością. Głodni kontaktów ze światem i związaną z nim inspiracją, naukową ekscytacją płynącą z weryfikacji własnych sądów i ustaleń, odkryliśmy, że nasze spotkania – ponad dyscyplinami, ponad pandemicznymi ograniczeniami – dawały nam sporo satysfakcji, inspiracji i motywowały do wspólnego działania. Mimo tego, że prowadzone przez nas badania są bardzo różne, to bardzo szybko wspólny mianownik badań nad granicami sprawił, że chcieliśmy wspólnie działać na rzecz umiędzynarodowienia i wzmocnienia marki UG – głównie w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Zależy nam na tym, aby rozwijane na UG badania interdyscyplinarne znajdowały adekwatny oddźwięk w międzynarodowym obiegu naukowym. Stąd cała działalność IBSC prowadzona będzie w języku angielskim. Organizowane przez nas wydarzenia będą tłumaczone, by dorobek gdańskich studiów, także w obszarze badań regionalnych, mógł zostać doceniony przez zagranicznych naukowców czy to w perspektywie porównawczej, czy stanowiąc wkład w uniwersalne studia nad ludzkim doświadczeniem.

Nasz zespół, który pracuje nad powołaniem do życia IBSC, stanowią badacze na różnym poziomie awansu naukowego, których łączy przekonanie, że naszą rolą jest zbudowanie ram instytucjonalnych dla całej społeczności UG. Nasz pomysł zakłada utworzenie centrum badawczego i zaangażowanie naszych znakomitych kolegów i koleżanek oraz zainspirowanie i włączenie w nasze prace także doktorantów. Nasz zespół to koło zamachowe do organizacji międzynarodowych projektów, konferencji i spotkań. Działalność centrum zainaugurowaliśmy 25 maja 2021 przy okazji kolejnej edycji „Border Seminar”. Już po wakacjach – w dniach 16–18 września 2021 – współorganizować będziemy konferencję Komitetu Badań nad Migracjami PAN poświęconą Pograniczu. Plakaty na oba wydarzenia przygotowały słuchaczki Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych – Anna Podciborska („Border Seminar”) i Kinga Langowska („Pogranicze”). To świetna zapowiedź dalszych działań centrum, które ma także otwierać możliwości rozwoju i budowania sieci kontaktów dla młodych badaczy.

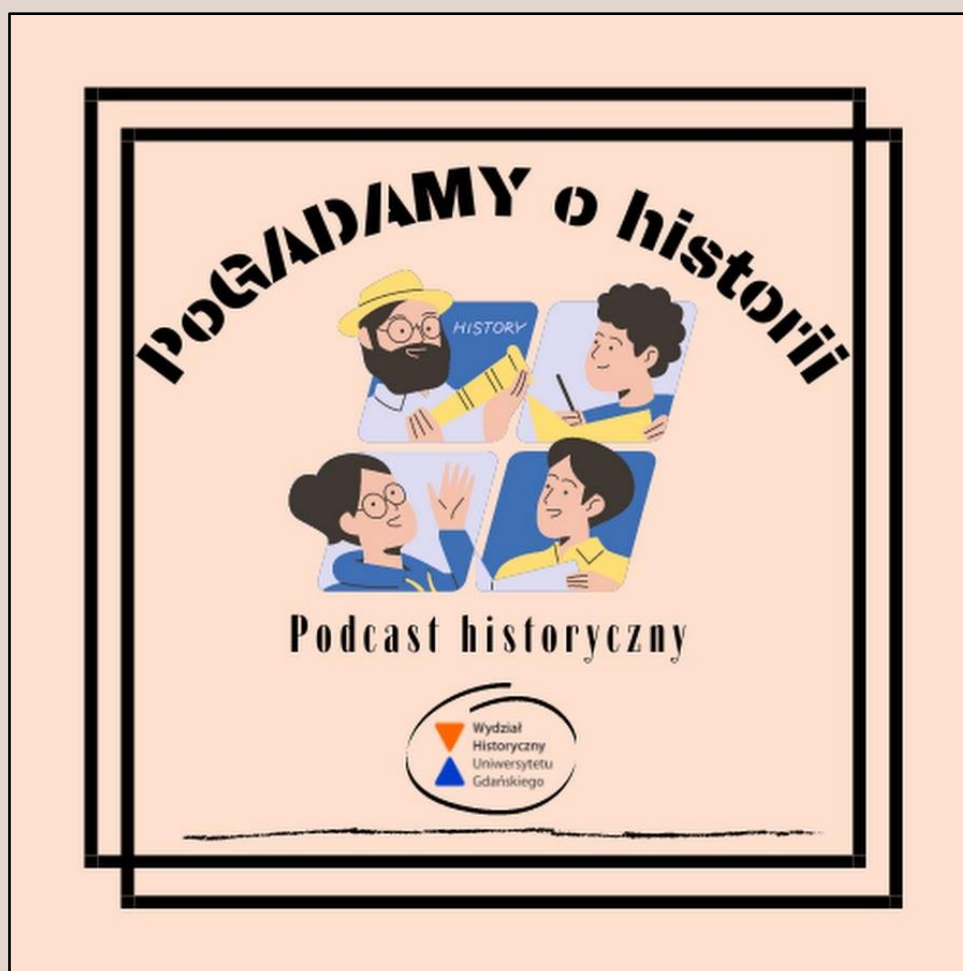
Serdecznie zapraszamy wszystkie osoby zainteresowane tematyką związaną z bardzo szeroko rozumianymi granicami – niezależnie od dyscypliny, stopnia zaawansowania w rozwoju naukowym – do nawiązania z nami kontaktu. O kolejnych projektach i wydarzeniach będziemy informowali na stronie internetowej IBSC. Nie mamy jeszcze adresu e-mail, ale w ramach UG, na naszych wydziałach łatwo nas znaleźć. Na Wydziale Historycznym, w Instytucie Historii: Anna Mazurkiewicz, w Instytucie Historii Sztuki: Anna Sobeca, w Instytucie Archeologii i Etnologii: Tarcycjusz Buliński; na Wydziale Filologicznym, w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki: Grzegorz Welizarowicz, w Instytucie Filologii Germańskiej: Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk; w Instytucie Skandynawistyki: Marta Grzechnik; na Wydziale Nauk Społecznych: Elżbieta Czapka i Monika Mazurek. Zapraszamy do kontaktu!

Podcast historyczny „poGADAMY o historii”

mgr Anna Siekierska

Podcasty to forma przekazu ciesząca się obecnie dużą popularnością. Umożliwiają one użytkownikom wygodne odsłuchanie interesujących ich treści nawet poza domem, choćby podczas spaceru czy jazdy samochodem. Myślę, że taka forma przekazu sprawdza się zwłaszcza w dzisiejszych czasach, kiedy każdy z nas jest już zmęczony koniecznością spędzania wielu godzin przy komputerze podczas pracy czy nauki zdalnej.

Podcast „poGADAMY o historii” powstał jako miejsce, w którym wykładowcy, doktoranci oraz studenci Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego podzielić się będą mogli swoją wiedzą oraz doświadczeniami zdobytymi podczas badań, a także anegdotami z nimi związanymi w formie przystępnej i dostępnej dla szerszego grona odbiorców.

Waterworks!, czyli archeologiczno-historyczna gra komputerowa

dr Waław Kulczykowski

Kilka ostatnich lat poświęciłem badaniu dawnych systemów doprowadzania wody do Grudziądza od średniowiecza do XIX w. Zagadnienia te były bezpośrednio związane z przygotowywaną przeze mnie pracą doktorską. Moje badania miały charakter interdyscyplinarny. Korzystałem w ich trakcie ze źródeł historycznych, takie jak dokumenty, mapy, ryciny, oraz stosowałem narzędzia wykorzystywane w archeologii, w tym georadar, dron czy skaner 3D.

Badania realizowałem ze środków konkursu PRELUDIUM 12 Narodowego Centrum Nauki. Po ich zakończeniu wpadłem na pomysł stworzenia gry komputerowej na podstawie uzyskanych wyników. Wtedy też w imieniu Uniwersytetu Gdańskiego i Wydziału Historycznego przygotowałem projekt, który został sfinansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W efekcie w lipcu 2020 r. powstała naukowa, strategiczna gra komputerowa „Waterworks!”.

W „Waterworks!” gracz przenosi się do średniowiecznego Grudziądza i jest odpowiedzialny za zaopatrzenie miasta w wodę: zatrudnia nosiwodów, rozbudowuje sieć wodociągów i stosuje nowe wynalazki aż do końca XIX w. Równocześnie obserwuje, jak stopniowo rozbudowuje się miasto, oraz

poznaje liczne ciekawostki historyczne.

Autorem gry jest programista Mateusz Sokalszczuk: to w jego głowie narodziła się koncepcja zamiany danych archeologiczno-historycznych w scenariusz i mechanikę gry. Zależało nam, by dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, dlatego gra została wykonana w dwóch językach, polskim oraz angielskim, i może zagrać w nią każdy, kto ma dostęp do komputera lub smartfona.

Dziś mogę powiedzieć, że udało nam się osiągnąć nasz cel. Od czasu publikacji gry zagrano w nią łącznie ponad **400 tys.** (!) razy na całym świecie (od Europy, Ameryki i Azji po Australię). O grze szeroko pisały media krajowe i zagraniczne, a prestiżowy brytyjsko-amerykański magazyn komputerowy „PC Gamer” określił ją jako **jedną z najlepszych darmowych gier 2020 r.**

To, co należy podkreślić, to fakt, że gra „Waterworks!” okazała się wielkim sukcesem, potwierdzającym, jak ważna i efektywna może okazać się współpraca interdyscyplinarna, w tym przypadku współpraca archeologa z programistą.

W grę można zagrać pod adresem: <http://archeonline.pl>

Razem o ciekawych faktach z przeszłości.

Współpraca Radia Gdańsk i Instytutu Historii UG

Marzena Bakowska

Naukowcy opowiadają o wynikach swych badań lub przybliżają powszechnie nieznane okoliczności ważnych wydarzeń. Dzięki temu Radio Gdańsk popularyzuje w ciekawy sposób wiedzę. Taki efekt synergiczny powstał dzięki... pandemii koronawirusa.

Audycje "Strefa historii" z udziałem pracowników naukowych Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego ukazują się na antenie Radia Gdańsk w środy o godz. 21.05. Prowadząca audycje red. Marzena Bakowska zaprasza do rozmowy na różne tematy, bo chce pokazać słuchaczom, że historia jest fascynującą podróżą w przeszłość. Jej zdaniem nie ma "nudnej historii", tylko źle opowiedziana. Kojarzy się przeciętnemu Polakowi z uczeniem na pamięć dat, przyczyn

i skutków różnych wydarzeń. Świadczy to tylko o tym, że ktoś nie potrafił interesująco i z przekonaniem opowiedzieć o ludziach, którzy żyli przed nami. Dziennikarka, która jest absolwentką historii UG, chce pokazać, że nasi przodkowie byli do nas podobni i zmagali się z różnymi problemami, które czasem są zmorą naszych czasów.

Jednym z obecnych wyzwań jest walka z Covid-19. Kiedy w marcu 2020 r. nastąpiło pierwsze zamknięcie kraju, także uczelni, na pomysł upowszechniania wiedzy o dawnych epidemiach wpadł prof. Arkadiusz Janicki, ówczesny Dyrektor Instytutu Historii, obecnie Dziekan Wydziału Historycznego. Z jego inicjatywy doszło do rozpoczęcia współpracy z regionalną rozgłośnią. W audycjach pojawiają się więc tematy związane z chorobami, m.in. o dżumie Justyniana opowiadał prof. Ireneusz Milewski, o cholery dr Iwona Janicka, a o działalności muzeów w pandemii dr Michalina Petelska. Ubogą w swej kaloryczności średniowieczną kuchnię przybliżyła prof. Beata Możejko.

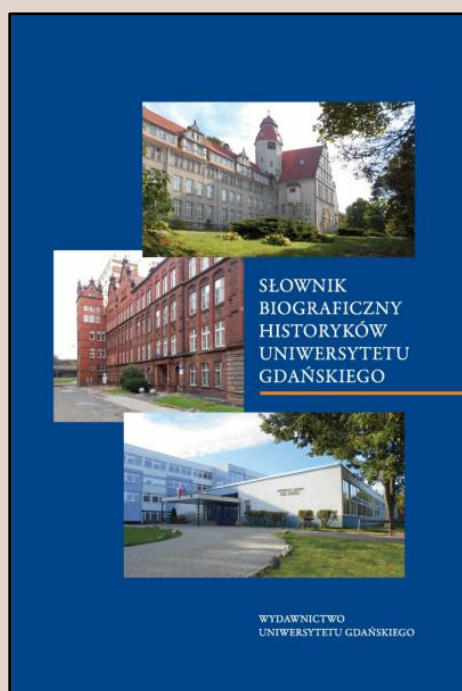
Uniwersytet Gdański jest uczelnią osadzoną w tradycji regionu. Słuchaczom Radia Gdańsk są więc przedstawiane dzieje Pomorza, np. dr Tomasz Rembalski mówił o faktach i mitach dotyczących szlachty kaszubskiej. Uświadomił słuchaczom, że o rodowodzie szlacheckim świadczy noszone nazwisko. Natomiast prof. Grzegorz Berent nakreślił nastawienie prasy do zdobycia Gdańska w 1945 r. Przy okazji rocznic ważnych wydarzeń, przybliżana jest wiedza o mniej znanych okolicznościach, które są przedmiotami badań pracowników Instytutu Historii. Tak było w przypadku Rewolucji Węgierskiej w 1956 r., kiedy prof. Anna Mazurkiewicz opowiedziała o Duńczyku Pavlu Bang-Jensenie, który obronę uczestników rewolucji przypłacił życiem.

- Umieram niewinnie, przebaczam moim wrogom - to były ostatnie słowa króla Francji Ludwika XVI, który został zgilotynowany w Paryżu 21 stycznia 1793 roku. Zostały one zacytowane w audycji, której gościem była dr Anna Łysiak-Łątkowska. Często w "Strefie historii" pojawiają się archiwalne wypowiedzi lub są cytowane źródła, aby je popularyzować i uświadamiać, jak wygląda warsztat pracy historyka. O tym, że nieprzeciętne umiejętności są wymagane przy analizie źródeł, uświadomił słuchaczom dr Zbigniew Landowski. Poruszył zagadnienie używania języka arabskiego przez Tatarów mieszkających w Wielkim Księstwie Litewskim.

Audycje "Strefa historii" są nie tylko emitowane w środowe wieczory w Radiu Gdańsk, ale są także dostępne online na stronie radiogdansk.pl w zakładce "Audycje".

Słownik Biograficzny Historyków Uniwersytetu Gdańskiego

prof. dr hab. Zbigniew Opacki

Słownik biograficzny historyków Uniwersytetu Gdańskiego pod redakcją Eugeniusza Koki i Zbigniewa Opackiego (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2020) zawiera 35 naukowo opracowanych szkiców biograficznych historyków, którzy współtworzyli zespół naukowo-dydaktyczny katedr historycznych WSP, a następnie Instytutu Historii UG. Zawarte w nim biogramy obejmują jedynie zmarłych uczonych, którzy uzyskali co najmniej stopień doktorski i byli związani formalnie z katedrami, a następnie Instytutem Historii przez minimum trzy lata. Słownik jest pracą zbiorową, przygotowaną przez historyków Wydziału Historycznego. Większość biogramów powstała na podstawie wnikliwych kwerend archiwalno-bibliotecznych, a część również z uwzględnieniem materiałów będących w posiadaniu rodzin.

Publikacja w sposób istotny przybliżyła proces formowania się środowiska naukowego historyków na

WSP – UG, pochodzenie geograficzne, społeczne przyszłych uczonych, ich proveniencję naukową z różnych ośrodków akademickich i szkół uprawiania historii. Różnorodność „genetyczna” w sposób istotny zaważyła na problematyce i osiągnięciach badawczych ośrodka historycznego, instytucjonalnie opartego na katedrach historycznych WSP, a następnie Instytutu Historii UG, wiodącego spośród kilku, które uformowały się w instytucjach naukowych Gdańska i szerzej Trójmiasta, zaznaczającego swoją obecność na mapie naukowej kraju.

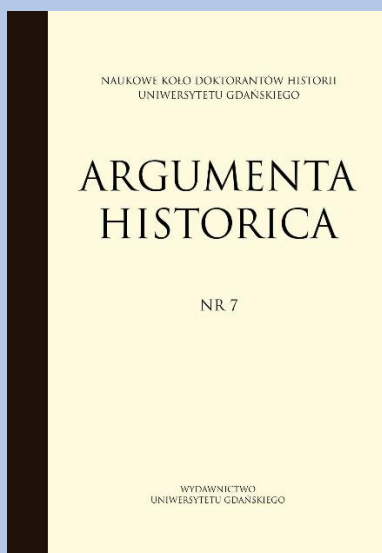
Na podstawie tej publikacji możemy prześledzić etapy kształtowania się zespołu, czynniki i momenty zwrotne w jego systematycznym wzrastaniu, liderów, którzy wywarli istotny wpływ na uformowanie się poszczególnych szkół badawczych. Słownik obrazuje również rozwój instytucjonalny, ewoluowanie form organizacyjnych, poszukiwanie rozwiązań, które byłyby optymalne dla rozwijającego się potencjału naukowo-dydaktycznego historyków, począwszy od pojedynczej katedry, a na samodzielnym, wielodyscyplinarnym, złożonym strukturalnie organizmie Wydziału Historycznego, skończywszy.

Poszczególne szkice biograficzne pozwalają również uchwycić zasługi poszczególnych uczonych nie tylko na polu nauki, ale również na rzecz rozwoju uczelni, a także środowiska akademickiego Trójmiasta.

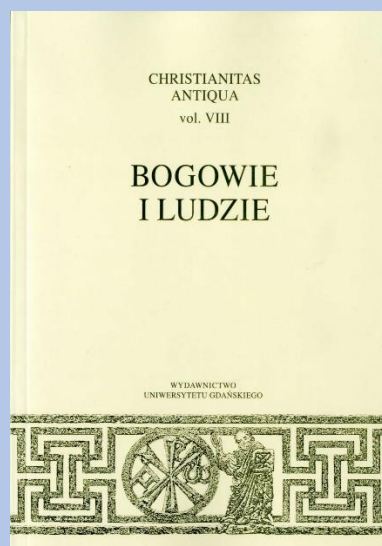
Słownik historyków jest pierwszą publikacją biograficzną poświęconą jednemu środowisku naukowemu na UG. Adresowany jest do wszystkich zainteresowanych dziejami uczelni, zarówno jej absolwentów – przede wszystkim studiów historycznych, szerzej humanistycznych, ale również przyszłych studentów – adeptów historii, gdyż stanowi znakomite pendant do poznania tradycji środowiska.

Czasopisma

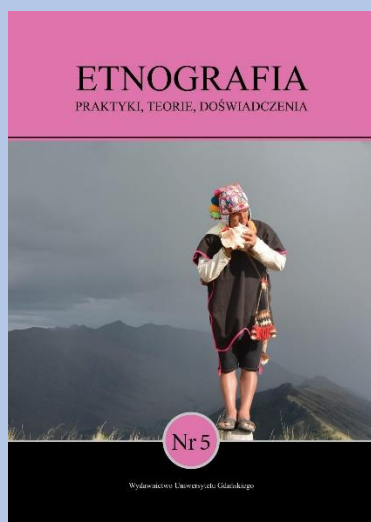
Wydziału Historycznego

Argumenta Historica

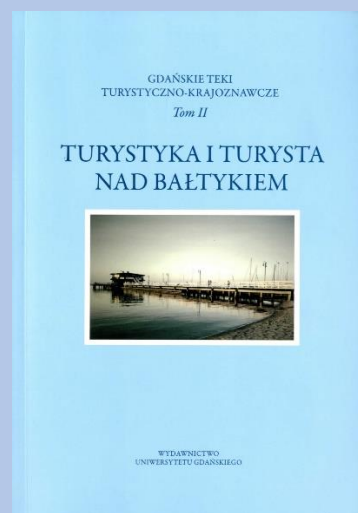

Christianitas Antiqua

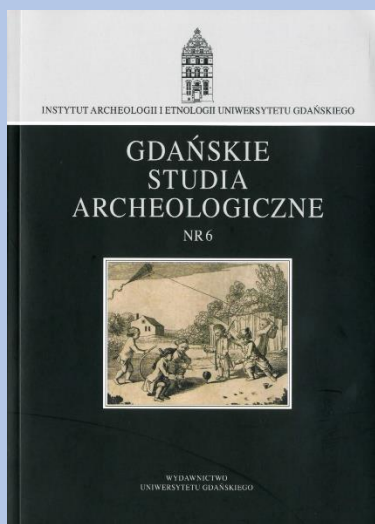
Etnografia.

Praktyki, teorie, doświadczenia

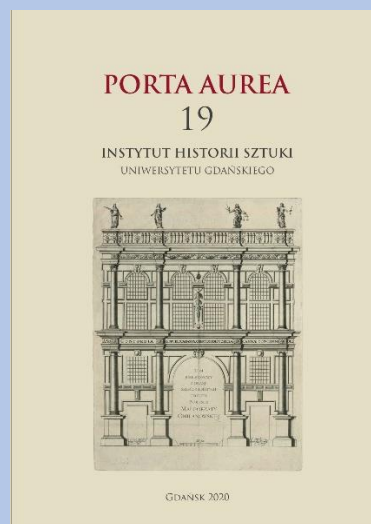

Gdańskie Teki

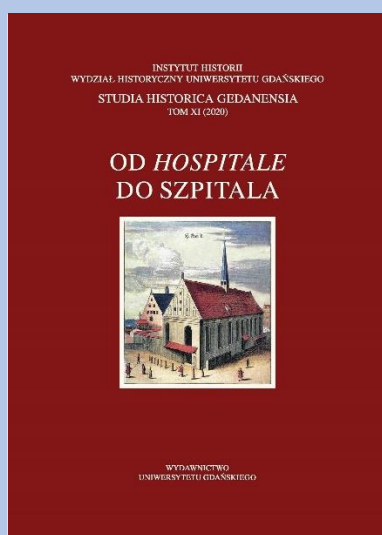
Turystyczno-Krajoznawcze

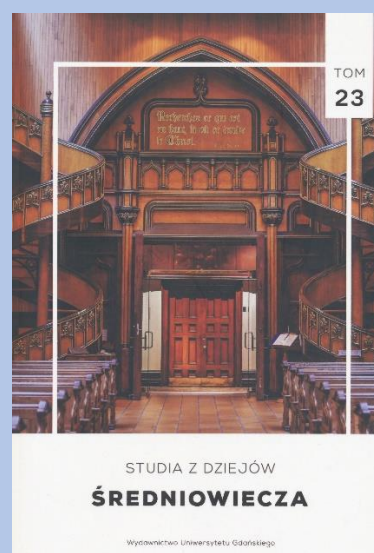
Gdańskie Studia Archeologiczne

Porta Aurea

Studia Historica Gedanensia

Studia z Dziejów Średniowiecza